

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE ■ P.O. BOX 03206 ■ CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVII Gegužė - May 6, 1982 Nr.18
TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

'DETENTĖS ILGESYS'

Prieš atominių nuotaikų išdava

Vytautas Meškauskas

Balandžio 22 d., kalbėdamas Senato lėšų gynimosi reikalams komisijos posėdyje, Richard N. Perle, Gynybos Sekretoriaus Asistentas tarptautinio saugumo reikalams, skundėsi nesibaigiančiu detentės ilgesiu (nostalgia for detente), nors toji --

'nepakeitė sovietų elgesio, nesumažino sovietų ginklavimo pastangų, bet tik paskatino Vakarų demokratijas mažiau rūpintis savo apsigynimu. Man atrodo, kad tai nebuvo sveika politika tada ir nebūtų gera dabar, ir ji nėra mūsų politika'.

Jei taip - kodėl jos vis dar ilgimasi? Ilgesys net stiprokas. Kitaip - nereikėtų apie jį kalbėti Senate, o prezidentui Reaganui nereikėtų siūlytis susitikti su Brežnevū. Juk Reaganas anksčiau žadėjo kalbėtis su sovietais tik 'iš stiprių pozicijų'.

Zinia, galima aiškinti, kad tas detentės pasilgimas yra sukurstytas sovietų atviros ir slaptos propagandos. Kiekvieną atvejų, tai vėjas jų malūnui, tačiau kartu reikia pripažinti, kad tam ilgesiui yra ir realus pagrindas, su kuriuo reikia skaitytis spėjant administracijos tolimesnius ėjimus.

Visų pirma -- taika geriau už karą. Antra -- karas pareikalautų nepakeliamų nuostolių. To akivaizdoje bandymai susitarti dėl atominio ginklavimo apribojimo, net pažadai nevertoti tų ginklų pirmiems, apie ką jau esame plačiau kalbėję anksčiau, negali užtikrinti taikos.

Galima net teigti, kad kaip tik abiejų super-valstybių apsiginklavimas atominiais ginklais iš tikro taiką ilgiau išsaugojo, negu visi pažadai nevertoti karo kaip politikos priemonės. Dėl to jau buvo sutarta Briand-Kelloggo paktu. 1932 metais pakta norėta sustiprinti 59-nių tuo metu buvusių valstybių nusiginklavimo konferencija. Tada tačiau nebuvo galima susitarti, nes atkūrusi Vokietija, priimta į Tautų Sąjungą, nenorėjo apie tai kalbėti, kol nebus panaikinti visi Versalio sutarties jai uždėti varžtai. Tuo tarpu Prancūzija norėjo pirmiau kalbėti apie saugumą, o tik paskui apie nusiginklavimą. Vėliau - 1933 m., visgi Britanija, Prancūzija, Italija ir Vokietija deklaravo, kad 'nepaisant sąlygų, nei dabar, nei ateityje nebandys priešiško išsprendimo jėga'.

Kai Tautų Sąjunga neilgai trukus labai švelniai pabarė Japoniją už Madžurijos pavergimą, Japonija išėjo iš tos institucijos ir kartu paskelbė nesilaikysianti ankstyvesnių sutarčių dėl karo laivyno apriboji-

mų. Po pusės metų panašiai pasielgė ir Vokietija.

Sis trumpas žvilgsnis į praeitį moko, kad tikriausias kelias į taiką nėra susitarimas dėl apsiginklavimo, bet pašalinimas tų priežasčių, kurios verčia ginkluotis ir svajoti apie savo tikslų įgyvendinimą jėga. To pasiekti, žinoma, lengviau taikingoje, atlydžio atmosferoje, negu karingoje.

Už tat prasidėjęs Vakarų Europoje ir persimetęs į JAV priešatominis sąjūdis, prie kurio noriai prisidėjo ir politikai, anksčiau ar vėliau turėjo ne tik pagimdyti detentės nostalgiją, bet ir vesti prie jos ieškojimo.

Bet ar neturėtų nuo to atbaidyti paskutiniojo laiko sovietų praktika, Afganistano ir Lenkijos patyrimas? Nors faktinai taikingos koegzistencijos su sovietais ieškojo visos JAV administracijos, bet žodis detentės pradėtas linksniuoti Nixono laikais. Pats Nixonas galėtų pasiteisinti, kad sovietai 'detente' paverė - kaip čia sakoma - 'vienos krypties' gatve, vedančia tik į naudą sovietams, dėl jo pašalinimo. Kaip tyčia, tą pačią dieną, kai Asistentas Perle kalbėjo Washingtone, Nixonas Californijoje gyrė Reagano administracijos pastangas atstatyti jėgos balansą, tačiau kartu pastebėjo:

'Nedarykite klaidos. Jie (sovietai) geidžia viso pasaulio, bet nenori nei sunaikinti miestų, nei mirusiųjų lauvonų'.

Sovietai, anot jo, pasiekė didelių laimėjimų pietvakarių Azijoje, Angoloje, Centrinėje Amerikoje, bet tuos laimėjimus išlaikyti jiems daug kaštuoja.

'Sovietų Sąjunga - sakė Nixonas - desperatiškai nori susitarimo. Mes galėtume tai padaryti, bet - už to vertą kainą.'

Paskutiniai Haigo ir paties Castro pareiškimai apie JAV-Kubos santykius liudija, kad Nixonas dar nepametė politiko instinkto. Santykiai su so-

JAV LB Krašto valdybos pirm. V. Kutkus sveikina literatūros premijos laureatą Jurgį Jankū. Šalia stovi I. Bublienė ir St. Baras.

J. Garlos nuotr.

Antroje Premijų Šventėje pagerbti

1981 metų laureatai

Antanas Grinius

JAV LB sukaktuvinio Trisdešimtmečio dienomis Detroito Dievo Apvaizdos Kultūriniame centre įvyko II-ji Premijų šventė.

Svečių pripildytoj salėj, centriniame take lietuvių tės pasipuošiusios tautiniais rūbais išsirikiavo špaleriu, kuriuo į salę buvo įvesti 1981 metų kūrėjai-laureatai. Šiems iškilmingai žygiuojant, visi sustojė, ovaacijom ir garsiais plojimais juos sutiko.

Visiems užėmus vietas JAV LB Kultūros Tarybos pirm. Ingrida Bublienė atidarė II-ją Premijų šventę.

Iškilmingam šios šventės vakaro programai vesti pirmininkė pakvietė Juozą

vietais, detentės atgimimas gali būti ateinančių rinkimų tema.

Stempužį, Clevelando radijo "Tėvynės Garsų" programos vedėją, Kultūros Tarybos narį.

Pasveikinęs laureatus ir svečius vakaro vadovas pristatė Kultūros tarybos vicepirm. V. Mariūną ir pakvietė jį į sceną pirmuoju šios šventės kalbėtoju. Prelegento tema: "Kultūrinės veiklos dirva". Kalbėdamas apie kultūrinę veiklą išeivijoje V. Mariūnas pirmiausia npsvietė mūsų pasirinktą kultūrinės veiklos kelią, kuriuo eina Kultūros taryba. Toliau paryškino premijų svarbą norint kad lietuviškoji kultūra ir kūrybinės jėgos išeivijoje nesustingtų, o bujotų ir nuolat augtų. Premijų šventė virtusi jau gražia tradicija, kurios metu mums pristatomi vis nauji kūrėjai, nauji kultūrininkai naujom idė-

jom, naujais laimėjimais ir siekiais.

Po Kultūros tarybos vicepirm. kalbos sekė pats iškilmingasis šventės momentas premijų įteikimas laureatams.

Pirmoji ir pati stambiausioji (\$3000) premija paskirta rašytojui Jurgiui Jankui už veikalą "Paparčio žiedas". Ši premija įsteigta JAV LB Kultūros tarybos kaip "Lietuvių Bendruomenės Literatūros premija".

(Nukelta į 7 psl.)

APAČIOJ: II Premijų šventės laureatai, LB ir LF atstovai. Iš kairės: dr. A. Razma, R. Stakauskas, E. Būtenas, P. Petrutis, dr. R. Šilbajoris, dr. L. Sabaliūnas, A. Valeška, J. Jankus, V. Mariūnas, V. Kutkus, St. Baras, I. Bublienė ir J. Stempužis.

J. Garlos nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Haigo pažiūra į derybas su sovietais.- Falklando salyno krizė.

Izraelio-arabų santykiai po Sinajaus grąžinimo Egiptui.

Valstybės sekretorius A. M. Haig jr., balandžio 27 d. kalbėdamas JAV Prekybos Rūmų susirinkime turėjo gerą progą pareikšti savo nuomonę apie santykius ir ateinančias derybas su sovietais. Konstantavęs, kad:

"Utopinio idealo vardu sovietų totalitarizmas įvedė ne tik pas save, bet bando primesti ir kitiems savitą socialinę santvarką. Tuo tarpu demokratijos siekia tautinių ir tarptautinių institucijų, paremtų įvairumu, individualiu pasirinkimu ir taikingu pasikeitimu. Lenkijavimas tarp abiejų sistemų tėsia ir toliau, tačiau jis yra ribojamas atominiiais ginklais. Neįmanoma vienos pusės pergalė be pražūties visam pasauliui. Net bandymas panaudoti tik konvencionalines karo jėgas sukelia labai didelę riziką."

Haigas tęsė toliau:

"Už tat turime išvystyti tokius santykius su sovietais, kurie pripažintų lenktyniavimą, tačiau sulaikytų nuo jėgos pavartojimo. Vystydami tokią politiką turime atsiminti, kad Amerikos gera valia ir sutikimas derytis negali atstoti Amerikos pajėgumo ir viena pati negali JAV-Sovietijos santykius iš lenktyniavimo pakeisti į bendradarbiavimą..."

"Atstatydami savo pajėgumą, mes siekiame sovietus įtikinti, kad abipusis susivaldymas gali pasitarnauti ir vieniems ir kitiems."

Toliau Haigas nurodė, kad šiame dešimtyje sovietai pergyvens vadovybės pasikeitimą ir kartu susidurs su vis didėjančiais ūkiniais sunkumais bei augančia tarptautine izoliacija. Per tą delikaty ir pavojingą laikotarpį JAV turi duoti suprasti Sovietų Sąjungai, kad yra bausmė už agresiją ir atpildas už santūrumą.

JAV turinčios daryti skirtumą tarp įvairių komunistų ir juos padrasinti savistovumui. Kartu JAV turi duoti paramos demokratiniam sąjūdžiui, nors jie būtų ir komunistinėse valstybėse. "Mes norime konkurencijos tarp demokratijos ir komunizmo taikoje, bet turime būti pasiruošę ir tam atvejui, jei Sovietų Sąjunga pasirinktų kitą būdą konkurencijai."

"Susumuojant — baigė Haigas, — faktai neparemia prielaidos, kad sovietų ir amerikiečių interesai staiga virstų vienodi. Varybos tėsia toliau, bet mes turime savo veiksmus pri-

versti sovietus būti atsargesniais."

N. Y. TIMES diplomatinis korespondentas Guertzman, komentuoamas tą Haigo kalbą rašo, jog Valstybės sekretorius jau nuo pereinamos vasaros buvo susirūpinęs sumažinti europiečių nerimavimą, kad JAV nenori geresnių santykių su sovietais. JAV — anot Haigo — jų norėtų, jei sovietai pasirodytų sautūresni savo veiksmuose.

Gegužės mėn. pats prezidentas Reaganas pasiūlys savo planą atominio ginklavimosi apribojimui ir jį smulkiau aptars per savo vizitą Europoje birželio mėnesį.

★

Tuo tarpu pasaulis nestovi vietoje ir daug kitų problemų prašosi sprendimo. Šias eilutes rašant atrodė, jog D. Britanijos premjerė Margaret Thatcher yra priversta ieškoti greito sprendimo Falklando salyno byloje nes visų pirma britai negali vesti ilgo karo, o antra vis blogėjęs oras neleidžia daug vėliau nukelti puolimo. Tokiu būdu dar šiom eilutėmis nepasiekus savo skaitytojų, jos gali būti pasenusios. Argentinai, žinoma, norėtusi esamą padėtį pratęsti.

Tokioje situacijoje daug kas priklauso nuo Reagano administracijos. Jos kritikai teigia, kad Argentina iš viso nebūtų puolusi, jei nesitikėtų simpatijos iš Washingtono dėl savo antikomunistinio nusistatymo, nors iš tikro ji puikiai pasinaudojo savo naudai Carterio paskelbtu draudimu perduoti javus sovietams ir net juos išgelbėjo iš didelių nemalonumų. Konflikto pradžioje pareikštas neutralumas turėjęs tik tol prasmės, iki buvo vilties susipykusius kraštus sutaukinti. To nepadaryti negalint, JAV, anot N. Y. TIMES vedamojo, turi Argentinai pasakyti tiesą — "Tell Ar-

gentina the Hard Truth". Užpildama tas salas, Argentina pažeidė jėgos tarptautiniuose ginčiuose nevarojimo ir tautų apsisprendimo principus.

★

Izraelis balandžio 25 grąžino Egiptui paskutinę Sinajaus dalį tuo lyg atidarydamas kelią normaliems santykiams tarp abiejų kraštų. Iš tikro tačiau liko dar neišspręstas palestiniečių autonomijos klausimas, kuris buvo Camp David susitarimo integralė dalis. Izraelis atrodo, tikisi, kad Egiptas atgavęs visas savo prarastas teritorijas, nebus labai suinteresuotas palestiniečių teisėmis. Iš kitos pusės, Egiptas negali tikėtis pagerinti savo santykių su kitom arabų valstybėmis, jei atgavęs savo teritoriją, nebesirūpintų palestiniečių teisėmis.

Camp David susitarimas pažadėjo palestiniečiams autonomiją, tačiau nepasakė kokią. Jis paliko tam tikrą išeitį iš sunkiai sprendžiamos problemos, autonomiją numatyda-

■ Iš kitos pusės

TĖVISKES ŽIBURIAI balandžio 8 d. Nr. paskelbė Dr. J. Balio straipsnį apie Jaltos ir Potsdamo sutarčių padarinius, kuris taip prasideda:

"Dirvoje vasario 25 d. V. Meškauskas rašė apie Jaltą ir Helsinkį, esą daroma 'daug triukšmo dėl nežinojimo.' Neatrodė, kad str. autorius turėtų žinojimo perteklių, kai bando įrodinėti, kad JAV neturėjo kitos išeities, kaip tik patenkinti visus sovietų reikalavimus nes kitaip būtų reikėję kariuoti su Rusija. TAI SOVIETAMS PALANKI TEZĖ, kad nereikia daryti 'politinės įtampos' ir patenkinti visus jų reikalavimus."

Kas gali atsiminti kas buvo rašyta prieš pusantro mėn.? O juo labiau, ką gali žinoti kanadiško savaitraščio skaitytojai, kurie Dirvos neskaity? Tokie turi pasitikėti DAKTARU pasirašančiu, negi jis nesugebėtų perduoti svetimas mintis? Atvirai kalbant aš ir pats pradėjau abejoti, tačiau pasitikrines radau, kad vienintelė 'įtartina' pastraipa, gali būti tik ta:

"Kai W. Churchillis kalbėjosi su Rooseveltu ir Stalinu 1945 m. vasario 4-11 d. d. Jaltoje, sovietų kariuomenė jau buvo užėmusi visą Lenkiją, o kartu ir tas vokiečių provincijas, kurias Stalinas pasiūlė priskirti Lenkijai. Ką nors čia pakeisti jau buvo per vėlu. Vakarams rūpėjo, kad Stalinas kariuotę ne tik su Vokietija, bet ir Japonija."

Kodėl toks faktų konstatavimas yra 'sovietams palanki tezė', Balys nesismulkiną įrodyti, toliau įsileisdamas į tautosaką, kad praktiškai visa Amerika yra sovietų agentų tvarkoma, kad jie 'universitetuose (Vietnamo karo metu)... po 30 dolerių mėnesiui prisiramdydavo demonstrantų', kad nesupranta savo interesų ir pan., nors faktinai aš savo str. kalbėjau daugiausia apie asmenišką Churchillio vaidmenį Jaltoje.

Ką gi, jaučiuos kaip mūza... pažadinusi fantaziją.

vm

mas tik penkiems metams, be teisės leisti įstatymus. Po to turėtų būti tariamasi Tuo tarpu palestiniečiai jau iš naujo. Kol kas Izraelis dabar norėtų pilnos apsinorėjo duoti savarankišką sprendimo teisės iki nepriemą palestiniečiams administracijos reikaluose, bet nai.

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS

PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenim ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIU - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

MOTINAI

Pavasario dienos džiaugsmu ir laime nušviečia kiekvieno žmogaus jausmus. Šis gražiausias metų laikas, kai žemėj tiek džiaugsmo ir grožio, kada visų širdyse naujas atgimimas, visas pasaulis nusilenkia gyvybės pradininkei — Motinai, nes ji per kartų kartas neša šviesiausių žmonijos vilčių estafetę, perduodama laimės, ir nuoširdaus jausmo viens kitam troškimą.

Motiną, laikydama kūdikį ant rankų, svajoja apie jo gražiausią gyvenimo ateitį, apie kiekvienos motinos troškimuose paslėptą išsvajotą viltį. Turbūt nėra pasaulio kitos tokios, tiek nuolatinę rūpesčių žmogui teikiančios tarnybos, kaip motinos. Be daugelio įvairių pareigų, be daugelio tarnybų ir darbų žmonija galėtų apseiti, bet be motinos tarnybos žmonija neilgai egzistuos. Neveltui išminčiai sako, jog šeimos sudėtos didžiosios žmonijos viltys ir lūkesčiai, jog šeima yra, kaip vandens šaltinis, iš kurio iškyla krašto genijai ir žemės artojai, ištikimi tarnai ir valstybių galvos. O tos šeimos židinio pagrindinė kurstytoja, šeimos darumo, pareigų supratimo saugotoja, didžiausias vispusiškas pavyzdys yra motina.

Nėra pasaulyje meilės, kuri pralenktų motinos meilę vaikams, kurios aukodamos savo gyvenimą vaikų laimei nevisuomet pajėgia nuslopinti vaikų išbujojusį egoizmą šeimose. Ir nenuostabu, kad pavasarį, tame gyvybe spinduliuojančiame metų laike mes prisimename tą, kuri mums suteikė iš visų laimų didžiausią laimę — gyvybę. Tai mūsų Motina, kurios reikšmė ir meilė ne visi vaikai, deja, laiku ir tinkamai supranta ir įvertina. Todėl ji, ta geroji, kantrioji savo vaikų motutė, mūsų tautos gyvybės tęsėja, ji savanorių, knygnešių ir partizanų auklėtoja, mokytoja ir įkvėpėja, ji tautinės rezistencijos tvirtovė, ji ir dabar mūsų

tautos prisikėlimo viltis, tos pagarbos per vėlai iš vaikų susilaukia, kaip ir visi dieji kūrėjai pripažinimą gauna labai pavėluotai.

Nors motinos gyvenime būna daug malonių laimės momentų, kai ji būna kilnių savo vaikų nuotaikų, laimėjimų pasiryžimų ir ištesėjimų liudininkė, bet nei tada jos neapleidžia tie įkyrūs klausimai, kas bus toliau iš mano vaiko, kai svetimos ir blogos įtakos jį trauks į pavojingą nežinią? Ar jis sugebės atskirti gerą nuo blogio ir pasirinkti tiesų kelią? Kas gi atspės tą amžiną jos meilę lydintį nerimą, kuris paslėptas sielos gilumoj, nesidalinamas su nieku, nes jos veide tik matom nuolatinę šypsena vaikams.

Motinos dieną visiems pasaulio vaikams primena visą informaciją šaltiniai, organizacijų minėjimai, religinės apeigos, mokyklos. Ta tema kalba jauni ir seni ir ypač prekybiniai centrai, siūlydami pirkti dovanas. Tačiau lietuvių motina ne dovanėlės iš vaikų laukia, bet jos darbų įvertinimo. Didžiausias atpildas jai bus, kai tie būsimi piliečiai, į kuriuos ji visas pastangas, visas viltis namų židinyje auklėjant sudėjo, tvirtai tikės, jog motina yra šeimos siela, o LIETUVA jų žemė.

E. Čekienė

LIETUVA LAIMĖJO DOVANĄ...

The Congressional Club balandžio 22 d. surengė pobūvį-vašes diplomatinių misijų šefų žmonoms, kuriame dalyvauti buvo pakviesta ir Lietuvos atstovo žmona O. Bačkienė.

Šio klubo nariais tegali būti senatorių ir kongresmanų žmonos. Jis senato ir kongreso aktu buvo inkorporuotas 1908 m., o prezidentas Wilson 1914 m. tam klubui dedikavo namus, kurie yra Washington prie 16

JIE GIMĖ PIETŲ AMERIKOJE (8)

Kelionės į lietuvišką gimnaziją

Šių metų vasario mėnesio Pasaulio Lietuvio "Atgarsių" skyriuje pastebėjau net du laišku liečiančių jaunimo švietimo lėšas: Algio Žilinskio iš Australijos ir B. Balčiūno iš Kanados. Abu rašantieji, kurie gyvena priešingose žemės rutulio pusėse, prieina tos pačios išvados: reikėtų skirti daugiau lėšų racionaliam lietuviško jaunimo švietimui.

Žvelgiant iš trečio žemės rutulio taško, t. y. iš Pietų Amerikos, švietimo lėšų tema yra tuo aktualesnė, jog pav. Venezuelos lietuvių atveju yra metai iš metų susiduriama su klausimu: kaip siųsti tą ar kitą norintį lietuviškai mokytis jaunuolį į Vasario 16 gimnaziją?

Mintis siųsti kasmet po vieną ar du Venezuelos lietuviukus į Vasario 16 gimnaziją užgimė maždaug prieš šešis metus. Jonas Ka-

gatvės statyti tais pačiais metais kaip Lietuvos pasiuntinybė.

Rūmų vidus senoviško stiliaus, iškilmingas, savo įrengimu vaizduojas muziejinę aplinkumą nes yra daug istorinių dalykų iš visos Amerikos ir kai kurie net tarpvalstybinio pobūdžio, kaip dovanos kitų kraštų. Įdomus mums yra International Doll Room, kur tarp kitų kraštų folklorinių įdomybių yra ir lietuviška lėlė — "Lithuania".

Bendrai, The Congressional Club reprezentuoja Amerikos žmonių istoriją, būdą, tradicijas ir moterų judėjimą.

Kartą į metus yra rengiami pobūviai su diplomatinių misijų šefų žmonomis. Tuose susitikimuose užmezgami santykiai, pasidalinama informacijomis ir jaučiama mažiau oficialumo kaip bendruose su vyrais pobūviuose.

Šiomet t. y. balandžio 22 dienos renginyje buvo ne tik vašės bet ir loterija skirta diplomatų ponioms. The Congressional Club buvo paskyręs penkias knygas — "Cook Book" klubo paruoštas Amerikos 200 metų nepriklausomybės sukakčiai paminėti. Ant tų knygų buvo prezidentienės Reagan parašas su linkėjimais.

Dideliam nustebimui vieną jų laimėjo Lithuania (nes laimėjimai buvo šaukiami pagal kraštus) palydėta didžiausių plojimų. O. Bačkienė buvo labai patenkinta gavusi šį laimėjimą, nes tai viešas ženklas, kad šių reikšmingų moterų tarpe yra dar ir lietuvių atstovė. (o)

JURATĖ STATKUTĖ
DE ROSALES

valiūnas tuomet ėjo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės švietimo reikalų vicepirminko pareigas. Su šviesios atminties a. a. skautininkės Zailskienės pagalba, per visą J. Kavaliūno kadencijos laikotarpį, Venezuelai skirtų stipendijų planas buvo nuosekliai įvykdytas.

Kandidatus pristatydavo kasmet Venezuelos Bendruomenės pareigūnai ir Venezuelos Jaunimo Sąjunga. Tuo pačiu kandidatui būdavo parenkami rimti, rinktiniai mokiniai. Kandidatūrą patvirtindavo pats Jonas Kavaliūnas. Tuomet PLB atsiųsdavo kandidatui lėktuvo bilietą (išpirktą atpiginta kaina) ir raštišką užtikrinimą kuriame buvo nurodyta ar mokslas gimnazijoje bus pilnai apmokėtas ar tik dalinai. Antruojų atveju būdavo nurodyta kiek tėvai turės pinigais pridėti už mokslą. Bilietas būdavo iš anksto padaryta rezervacija su tikslia kelionės data ir bilietą lydėjo smulkūs nurodymai, kaip ir kur teks atvykus laukti gimnazijos transporto, o gimnazijai būdavo pranešta iš anksto kada ir kur turi mokinį atsiimti. Tai buvo reto tikslumo ir kruopštumo organizacinis darbas, kurį Jonas Kavaliūnas greičiausiai atlikdavo pats vienas, nes jam pasitraukus rutina nutruko.

Svarbiausia tačiau yra tai, kad bandymas pavyko. Visi Jono Kavaliūno siųsti mokiniai grįžo namo sustiprėję lietuvių kalbos mokėjime ir visi šiandieną gyviau reiškiasi Venezuelos lietuvių veikloje negu anksčiau. Stačiai dramatiškas buvo pav. mišrios šeimos Živilės Rodriguez atvejis. Mergaitė išvažiavo vos vos grabaliodamasi lietuvių kalboje, o po metų grįžo "kalbinga ir raštinga"; šiandieną ji yra vienas veikliausių ir pajėgiausių Venezuelos Lietuvių Jaunimo Sąjungos narių.

Po "Jono Kavaliūno laikų" dalykai pasikeitė, ne iš blogos valios, o greičiausiai todėl, kad naujai atėję PLB žmonės mažai buvo supažindinti su tuomet jau įsigyvenusia Venezuelos stipendijų sistema.

Pernai rudenį vėl išvyko iš Venezuelos viniems mokslo metams dar viena stipendininkė, bet lėktuvo bilieto jai nebuvo atsiųsta, raštiško užtikrinimo, kad ji stipendiją turi, irgi nebuvo duota; jai teko pasitenkinti telefoniniu ir kitu žodiniu užtikrinimu, kad ji bus paremta, ir iškelti. Tačiau po šiemet įvykusio Brazilij-

oje Pietų Amerikos organizacijų pirmininkų suvažiavimo, kuriame dalyvavo PLB vicepirminkas V. Kleiza nuoširdžiai tikiu, kad V. Kleizos pastangomis prie stipendijų bus sugrįžta ne atsitiktinai, o galutinai įvestos nuolatinės sistemos būdu.

Būtina sąlyga, norint, kad Vasario 16 gimnazijos mokinių stipendininkų kelionės būtų rimtos, yra gerų kandidatų parinkimas. Mes visi žinome lietuviškos gimnazijos ne tiksliai gerąsias puses, bet ir trūkumus. Mes žinome, kad į gimnaziją galima siųsti tiksliai tuos, kurie yra pasiryžę ne "pasivažinėti po Europą", o yra nusistatę išmokyti lietuvių kalbą. Yra būtina pabrėžti, kad siunčiant mokinius iš P. Amerikos į Vasario 16 gimnaziją, toli JAV-ėse veikianti PLB negali skirti kandidatų savo nuožiūra, netsiklausiusi vietinių lietuviškų organizacijų valdybų nuomonės apie siūlomą kandidatą. Taip buvo pasielgta kartą netolimoje praeityje su Brazilijos kandidatais, ir toks elgesys gal nebuvo klaidingas savo laiku, bet visgi jis sudaro pavojingą precedentą. Pagalvokime: juk užtenka vieno klaidingai parinkto kandidato tam, kad sugadinti stipendininkų gerą vardą ir užkirsti kelią, tiek pinigų rinkimui tolimesniems kandidatams, tiek tėvų pasitikėjimui stipendininką išleidžiant į tolimą kraštą.

Kita sąlyga yra patiekti Pietų Amerikos kraštams nusistovėjusią stipendijų rutiną, kuri nesikeistų su kiekvienos naujos PLB valdybos kadencija. Tuomet patys lietuviai žinos, iš anksto, kiek iš kiekvieno krašto gali kandidatų važiuoti į gimnaziją. Kelionės planavimas gali įvykti net keliais metais iš anksto ir būti įtrauktas į pilną mokslo curriculumo apibrailą: "važiuosiu, kai baigsiu vietinę gimnaziją, o po metų, grįžęs namo, įstosiu į universitetą" (Venezueloj dauguma važiavusių taip darė). Arba: "trečią gimnazijos klasę išeisiu lietuvių kalboje, o savo krašto gimnaziją baigsiu grįžęs namo", ir panašiai.

(Bus daugiau)

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

Nuomonės ir pastabos

Aukščiau, plačiau išskleist sparnus

Dabartinės Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba pasirinko Clevelando miestą rašytojų suvažiavimui. Draugijos ganytojas B. Brazdžionis "Draugo" dienraštyje paaiškina: dėl ko parinko Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapiją. Prieš metus su parapijos klebonu kun. G. Kijausku taip susikalbėta. Organizuo-
tas įžvalgumas.

Tiesa, rašytojai bus nuvesti ir į Lietuvių namus arčiau susiglaudinti.

B. Brazdžionis ilgus metus gyveno Bostone, netoli Philadelphijos miesto. Tame Philadelphijos mieste yra Lietuvių namai. Ir koki namai! Tokių namų gal būt, nerasim visoj Amerikoje, gal ir visam išeivijos pasauliniam išsibarstyme. Lietuvių namus brolybės mieste — Philadelphijoje pastatė pirmųjų ateivių bangos; bus arti aštuonių dešimtų metų kai tie namai erdviomis salėmis, pačiam miesto centre, ir posėdžiams, ir dainai, ir šokiams. Ir buvo tuose namuose, dėjos daug kas, ką tik Pensilvanijoje ir visoj šiaurinėj Amerikoje rengdavo, iškildavo, posėdžiaudavo brolis lietuvis, kartu su seseria lietuvaite. O ir svetimtaučiams gerai žinoma Lithuanian Music Hall — Lietuvių namai.

Tuose namuose kalbėjo, buvojo dr. Jonas Basanavičius, dr. Jonas Šliūpas, kun,

RAPOLAS A. DAUKŠA

Juozas Tumas-Vaižgantas, preslatas Konstantinas Olšauskas, prezidentas Antanas Smetona, pirmasis Nepriklausomos Lietuvos Amerikai atstovas Jonas Vileišis. Rašytojai, poetai, muzikai, dailininkai, politikai buvo ir tebėra Lietuvių namų Philadelphijoje mielai priimami svečiai.

DP generacijos lietuviai surinko gražias sumas lėšų Lietuvių namų atnaujinimui, savanoriškai dirbo ilgą valandą. Rašytojai, tenka manyti, ten būtų laukiami svečiai.

Ne dažnai susirenka rašytojai. Šis parapijinio užsimojimo rašytojų suvažiavimas, rašytojams jau išsiuntinėta dienotvarkė ir darbotvarkė tikrai kišeninio dydžio, kažin kas tarp pikniko ir skautų, angelaičių susirinkimo popietės pasikalbėjimui. Tegu nerūstauja rengėjų trejukė: Alė Rūta, B. Raila ir B. Brazdžionis, jeigu susirinks skystokas rašytojų būrelis, kaip iš anksto nuogastauja Raila.

Rašytojams gal pats metas bandyti būti tuo, kas turi būti: išeiti iš parapijinių, tik savųjų tarpe minimis pasidalijimo vakarinių, pašnekesėlių.

Rašytojų suvažiavimo pakviesti gali ir turėtų dalyvauti mūsų kultūrininkai, mokslo darbuose iškilę. Gra-

žus, seniai užtarnautas atžymėjimas — paskyrimas premijų R. Šilbajoriui, V. Kavoliui. Tikėkim, pakviesiti atsilankytų. R. Šilbajoris LR D-jos narys. Rengėjų kaimynystėje gyvena dr. M. Gimbutienė, gal ir ji su tikėtų dalyvauti? B. Kaslas, R. Misiūnas, istorikas V. Trumpa, dr. J. Balys. Tai tik keletas iš daugelio. Kodėl nepraplėsti suvažiavimo?

Nebe stovyklinis aptvėrimas. Rašytojai jau išsiugino ir šeimas, kai kurių vaikai iškilę vienoj ar kitoj pozicijoje. Juos galima pasitelkti organizuojant platesnės vagos rašytojų suvažiavimą. Kviečiami į tokius Lietuvių namus, rašytojų suvažiavimą atsilankys įžymiųjų laikraščių korespondentai, TV operatoriai. Būkim pačios geriausios nuomonės apie Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapiją, bet ji turi savus uždavinius, savo reguliarną. Ar neišnaudos rašytojai savo laisvę geros valios klebono šventyklos?

Šita proga tegu bus leista pastebėti, gan keistai liūdną Rašytojų Draugijos užsimojimą: iš anksto paruoštą deklaraciją paskaitys vienas valdybos narių... Būdavo ir kitaip. Pats Rašytojų suvažiavimas paruošdavo rezoliucijas ar ką panašaus. Jeigu būtų plačiu mastu suruoštas suvažiavimas, ar Philadelphijoje ar ir tam pačiam Clevelande, būtų pravartu paruošti spauda — ir lietuviškai ir angliškai rezoliucijas, pasikalbėjimai su kai kuriais rašytojais, valdybos nariais.

Reta proga ir ne kasdienė. Ji tokia turėtų būti. Kiek daug turime pasakyti ne tik lietuviams, bet ir platesniam pasauliui.

Kaip viešai pareiškė B. Brazdžionis, pirminkas, jau prieš metus buvo susitarta šaukti DMNP parapijopj. Savaitraštis "Darbininkas", pranciškonų leidžiamas Brooklyne, paskelbė: "Lietuvių Rašytojų Dr-jos suvažiavimas vyks 1982 m. gegužės 22-23 Clevelande, Ohio. Rengia Lietuvių Rašytojų Draugija, Globoja DMNP parapija."

Reikia manyti, globa rašytojams visaip prasivers. Sakysim, jeigu Rašytojų suvažiavimas vyktų Philadelphijoje, ten gal paglobotų lenkų šaknų kardinolas Kroel. Jeigu ne jis, tai jo padėjėjas tikrai atsilankytų į Lietuvių namuose vykstantį Lietuvių Rašytojų Draugijos suvažiavimą.

Tai būtų ne ką mažesnė globa, negu kun. klebono DMNP parapijoj.

Dvidešimt pirmasis Dirvos NOVELĖS KONKURAS

Mecenatas SIMAS KAŠELIONIS

- **Tema.** Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.
- **Ilgis.** Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.
- **Laikas.** Paskutinė rankraščiui įteikti data 1982 m. birželio 15 d.
- **Adresas rankraščiui siųsti.** Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.
- **Paruošimas.** Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.
- **Sąlygos.** Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašelio 600 dolerių premija, Dirva turi teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.
- **Nepremijuoti rankraščiai.** Gražinami tik autoriams prašant.
- **Jury komisija** iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Bet, savaime aišku, sunku patirti šulams.

Istorinis įvykis.

Tai Czeslaw Milosz Nobelio premijos laimėjimas. Čia rašančiam teko arčiau pažinti Milosz, bet nereik ir to lietuviui jau gerai žinom, kas jis buvo, kas nori būti, ir kad jis nenori atitolti nuo Lietuvos žemės, kuri jį pagimdė, išaugino. Daug lietuvių rašytojų asmeniškai pažįsta, o kuriems neteko — būtų paranki proga susitikti rašytojų suvažiavime. Manau, prie kai kurių mūsų rezoliucijų ir Milosz pavardė atsirastų.

Dar šiltas Milosz vardas ir garsas, esu tikras jis nepatingėtų atsilankyti, gal net paskaitą paskaityti. Gal

ir pasikalbėjimas lietuviškai, angliškai galėtų pasirodyti plačioj spaudoj?

Neseniai pasirodęs "Issos slėnis", angliškai "The Issa Valley", romanas, gimsta ir gyvena Lietuvoje. Dar neturim anglų kalba tokio romano, kur tiek daug kalbama apie lietuvių, Lietuvą, jos dievus, velnius, ašaras, juoką.

Negreit pasikartos tokia proga. Nedovanotinas žioplumas praleisti tokią progą.

Tebūnie neužgauta trejeto rengėjų ambicija, jeigu pasiūlysim: atidėkit rašytojų jomarką Clevelande, bandykit suruošti kad ir tam pačiam Clevelande tikrą, platų Rašytojų Draugijos suvažiavimą.

"Amber Holidays"

1982 M. ESKURSIJOS
I LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Maskva/Vilnius:

gegužės 12 — \$1095.00
(su Ryga)
gegužės 24 — \$1135.00
birželio 2 — \$1135.00
birželio 16 — \$1135.00
liepos 5 — \$1165.00
liepos 19 — \$1135.00

rugpiūčio 4 — \$1135.00
rugpiūčio 18 — \$1350.00
(su Ryga)
rugsėjo 6 — \$1171.00
rugsėjo 15 — \$1045.00
rugsėjo 27 — \$1082.00
spalio 6 — \$ 995.00
gruodžio 27 — \$ 995.00

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos ir informacijos reikalu kreipkitės į:

**TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.**

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Registered Ohio Travel Agent #TA0324

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

ESLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

PRO MĖLYNUS AKINIUS

REDAGUOJA OKULISTŲ KOLEGIA

ĮSIAMŽINIMO KLAUSIMU

Nors ir negalime amžinai žydėti šioje žemėje, bet ne paslaptis, kad kiekvienas trokštame, idant bent būsimos kartos žinotų, jog šiame pasaulyje kadaise tikrai gyveno ir Nikodemus Spraktukas, ir Kunigunda Gaigalienė, ir Jonas Tripirštis, ir Flamerijonas Kūčkailis ar dar koks nors kitas, Dievo leistas čia pasiganyti žmogelis. Tik, deja, ne visų mūsų tokiems norams iki šiol buvo lemta įsikūnyti.

Žinoma, rašytojų amžiną atminimą garantuoja jų knygos, kurios neskaitomos ir taukuotais pirštais nesu-
teptos gal išliks ilgiau negu Koranas ar žydų Talmudas.

Dailininkus atsimins mūsų vaikų vaikaičiai iš pro-
senelių pasakojimų, kiek jie

tada mokėjo už įrėmintą kvadratinį metrą juodos drobės, kurios viduryje buvo nupieštas baltas taškas, simbolizuojantis šviesią žmonijos ateitį.

Dainininkai ir po šimto metų lygiai taip pat kaip ir šiandien iki užkimimo kar-

kins iš plokštelių, garsinda-
mi savo vardą ir pavardę.

Na, gal dar bus neužmiršti ir mūsų visuomenės vada-
dai, kurių atminimas neiš-
bluks laikraščių apsiukei-
muose. Bet kur visi kiti, ku-
rie sudarome išeivijos dau-
gumą, kurių buvimas dažnai
net aukų sąrašuose nepažy-
mėtas?

Argi neverti amžino at-
minimo tie, kurie savo gud-
rumu ir zanavykišku šykš-
tumu susikrovė tokį kapi-
talą kaip Medvėgalio kal-
nas, jog net ir jų palikuonys
turės metų metus kentėti
galvos skaudėjimą kol ji vi-
siškai pragers?

O tie altruistiniai gydy-
tojai, kurie iš artimo mei-
lės kartais gydo net ir svei-
ką mūsų tautietį tol, kol ta-
sai, išlaisvintas iš visų
draudimo apsunikinimų, su-
serga ir numiršta laiminga
mirtimi?

O graboriai? Kiek daug
garbingų mūsų žmonių jie
palaidojo, nors ir nulupda-
mi nuo nabašninkų devynis
kartus pakeistą kailį!

Pagaliam, ar neatsiminti-
ni ir tie, kurie nemoka nei
rašyti, nei pašyti ir nei dai-
nuoti, o savo kalbėjimo me-
nu sudaro kiekvienos kolo-
nijos kovotojų avangardą?

Tai kaip šiems ir pana-
šiams įsiamžinti? Antkapio
akmuo yra tik laikinas bu-
vusios žmogaus šlovės žen-
klas, ypač kad ateityje jį ga-
li koks nors priešas įsimū-
ryti į savo rezidencijos pa-
matus. Į Lietuvą siųsti savo
pelenus — tai tas pat, kaip
grįžti į okupuotą tėvynę. Be
to, dar gali jais bolševikai
patręsti raudonas aguonas.

Tad ar ne saugiausia bū-
tų visiems iki šiol nuže-
mintiesiems ir nuskriaus-
tiesiems susiregistruoti ko-
kiam nors Lietuvių Enci-
klopedijos papildymų tome
bent vieno metro storumo?
Juk senuose dokumentuose
iki šiol išliko net Vytauto
Didžiojo laikų baudžiaunin-
kų sąrašai ir pavardės ark-
liavagių, kuriuos tada pa-
korė.

Ką jūs apie tai galvojate?

Geras, bet rizikingas sumanymas

Vienas mūsų skaitytojas,
atkreipęs dėmesį į dabar
į v a i r i e m s kultūrininkams
gausiai dalijamas premijas,
mums tarp kitko rašo:

"Jeigu Lietuvių fondas
jau kaupia net trečią mili-
joną dolerių ir nori tais pi-
nigais pratęsti išeivijos lie-
tuvybę, tai ar ne geriau bū-
tų tuos pinigus dalyti lietu-
viškas šeimas sukuriantiems
jaunuoliams, o ypač bent už

Red.

A.

BLAIVIAI MĄSTANT

Pasaulis kartkartėm apkarsta,
O kartais būna per saldus, —
Toksai jis ir paliks už karsto,
Nebojant keiksmo ar maldos.

Dėl to nereikia nei stebėtis,
Kad vėsta sendami draugai,
Apspinta priešai tarsi bitės,
Aptrasko mylimą nagai;

Kad ponai mums vaidina liaudį,
O liaudis žūsta už ponus
Ir gerbia tuos, kurie apspjaudė
Net vargšų elgetų skvernus.

Nereikia dūsauti ar verksti
Dėl to, kas būdavo ar bus, —
Geriau prieš kvailį užsimerkti,
Kad liktų protas pagarbus.

pirmagimį lietuviuką. Juk
iš premijuotų senių mūsų
tautai tiek pat naudos, kiek
ir iš išskapinto gaidžio, ar-
ba kaplūno, o jaunuoliai in-
tensyviau praturtintų mūsų
gentį, ir jų "meniškas kūri-
nys" dar bent 60 metų ne-
šios pasaulyje lietuvišką
kraują."

Žinoma, tai labai patrio-
tiškas sumanymas, bet gali
būti, kad tie jaunuoliai, dėl
premijos susituokę, jau po
pirmosios nakties išsiskirs,
o jų "meniškas kūrinys" ne-
šios lietuvišku krauju mai-
tinamą čigono dvasią...

LEISKITE PASISKŪSTI

Spaudoje perskaičius pra-
nešimą apie rašytojų suva-
žiavimą manyje vėl atgijo
senas sielvartas. Mat, tenai
tarpe kitų dalykų rašoma,
kad mūsų ateitis tamsėja,
senoji rašytojų karta dar
labiau sensta ir daugeliui
jau krinta iš rankos plunks-
na, o jaunųjų trūksta.

O štai, aš esu vienas iš
tokių dar pakenčiamai jau-
nų, kuris tikrai nori padidinti
rašytojų šeimyną. Bet
kaip tai padaryti dabarti-
nėmis sąlygomis?

Va, aš jau seniai esu pa-
rašęs labai moraliai užsi-
baigiantį romaną "Onutė su
viena kojine". Deja, visi
mūsų žinomi leidėjai man
grąžino jo rankraštį, patar-
dami jaunam viešai nekal-
bėti apie tokius dalykus,
kurie gali net ir seną ištvir-
kinti.

Tada konkursui pasiun-

čiau labai originalų savo
kūrinį "Adomo ir Ievos at-
siminimai iš rojus laikų",
kurį vertinimo komisija tie-
siai išmetė į šiukšlių dėžę,
kaip grubiai bedievišką.

Po to dar parašiau patrio-
tinę apysaką "Atsiverti-
mas", kur okup. Lietuvos
pirmasis komunistų parti-
jos sekretorius slapta su-
situokia bažnyčioje ir pla-
tina pagrindinę spaudą. Na,
o leidėjai ir laikraščių re-
dakcijos man patarė kuo
skubiausiai ją sudeginti,
nes tie įvykiai panašūs į
teisybę ir dėl to gali nuken-
tėti naudingi žmonės.

Tiesa, turiu dar sukūręs
ir eilėraščių rinkinį "Ašaru-
vė", bet jo negaliu niekam
rodyti, nes ten apdainuoja-
mos mano ir mano žmonos
vienas kitam padarytos
skriaudos.

Tad sakykite, ar dar ver-
ta man aukoti savo jaunas
jėgas ir talentą nepasiekia-
mam tikslui?

Anastazijus Kurmelis

Redakcija: Nenustok vil-
ties. Rašyk kol išmirs seno-
ji rašytojų karta, o tada gal
būsi išrinktas rašytojų
draugijos pirmininku arba
bent jos garbės nariu.

Tarybiniai "Gimtojo krašto" anekdotai

Šlovindamas Sovietų Są-
jungos 60 metų prievartinio
užgimimo sukaktį, "Gim-
tasis kraštas" savo straips-
nyje paskelbė ir keletą to-
kių anekdotų:

"Tarybų Sąjunga niekam
neprimeta jokių valstybinės
santvarkos šablonų ir "mo-
delių".

"Ji didžiai humaniška at-
viro, demokratiško pobū-
džio, atitinka visos taikin-
gosios žmonijos interesus."

"Ji sudaro kiekvienam
žmogui realias galimybes
vis plačiau ir betarpiškiau
dalyvauti tvarkant valsty-
bės ir visuomenės reikalus."

Neabejojame, kad tokie
anekdotai lygiai juokingi ir
Lietuvoje, ir išeivijoje.

MŪSŲ AUKŠTOJI OPTIMISTINĖ FILOSOFIJA

Išeivijos spaudoje dažnai randame tokių brangių iš-
minties perlų, kurių tikrai nevertėtų barstyti akloms viš-
toms. Pavyzdžiui:

"Jeigu neatsisakysime savo tėvelių kasdieninio gyve-
nimo būdo ir puoselėjamų papročių, tai net ilgesnį laiką
nejausdami po kojomis gimtosios žemės velėnos, išliksime
blaivūs, dori, ištikimi šeimos sakramentui ir verti savo
garbingų prabočių žygių."

"Net ir nepajėgdami pakilti iš moralinio nuopuolio,
privalome žinoti, kad ne žemės purvas, į kurį remiasi mū-
sų padas, suteikia žmogui stiprybės, o tikrai laki dvasia
kuri skraido virš to purvo."

"Atrodo, kad ir mūsų materialistai turėtų pripažinti
tiesą, jog žmogus nėra toks gamtos produktas, kurį ga-
lima išsiauginti savo atlaikomis gerai patręštoje dirvoje".

"Ne uodegos buvimas ar nebuvimas liudija žmogaus
pranašumą prieš kitus gyvius, o tik jo galva, kuri pati
supranta net savo kvailystes."

LABAI GAILA

Šiomis dienomis gavome liūdną žiną kad už turtingo
daktaro išteikėjo mūsų pagrindinė rėmėja, kuri savo gy-
venimo pavyzdžiu mums teikdavo labai daug naudingos
medžiagos. Linkime jai geros kloties, bet sau reiškiamo
nuoširdžią užuojautą.

Garbinga Vlado Žilinsko 70 metų gyvenimo sukaktis

Prieš I-ą karą Latvijoje, Liepojos mieste gyveno tūkstančiai lietuvių. Toje kolonijoje 1912 metų balandžio 6 dieną gimė Vladas Žilinskas. Tuomet jo tėvas skapiškietis, irgi Vlado vardu, ėjo aukštas pareigas susisiekimo tarnyboje. Po bolševikų revoliucijos senasis Žilinskas, turėjęs "valstybės tarėjo" titulą, grįžo į savąjį kraštą ir 1919 metų pavasarį įsijungė į atgimusių Lietuvos administraciją. Pradėjo tarnauti Radviliškyje, vėliau buvo Vilkaviškio ir Ukmergės pašto viršininku. 1922 metais įstojo į Pažangos partiją ir 1924 metais tapo naujai organizuotos Lietuvių Tautininkų sąjungos nariu. 1926 metais buvo išrinkta L. T. Sąjungos Ukmergės apskritys, o vėliau ir Ukmergės apygardos pirmininku.

Jaunasis V. Žilinskas baigė Ukmergės gimnaziją "penketukais" ir 1929 m. stojo į Kauno universiteto technikos fakultetą. 1930 m. pradžioje buvo Finansų Ministerijos pasiūstas į Kopenhagą studijuoti ekonominius mokslus. 1934 m. pavasarį baigė Aukštąją Prekybos Mokyklą "summa

Sukaktuvininkas Vladas Žilinskas.

cum laude", aukščiausiais pažymiais tos Aukštosios Mokyklos istorijoje. Buvo pakviestas prof. asistentu dėstyti tarptautinę prekybą, bet dėl stipendijos sąlygų pakvietimo nepriėmė.

1934 m. rugpiūčio 1 dieną pradėjo tarnybą Užsienių Reikalų Ministerijos Ekonominiame departamente, kuriame dėl daugelio kalbų mokėjimo buvo jam pavesta ruošti pasiūlymus ir kontrasiūlymus sutartims su daugeliu svetimų kraštų.

1938 m. liepos mėn. buvo paskirtas Talino pasiuntinybės sekretorium (su at- tachė atlyginimu). II Pas-

karui kilus, buvo perkeltas toms pareigoms į Stockholmą.

Švedijoje V. Žilinskas suėję į draugiškus ryšius su visa buvusio pasiuntinio Jurgio Savicko eile artimųjų: valstybės senienų saugotųjų S. Curman, prof. B. Nerman, prof. E. Hostad, dr. A. Schueck ir daug kitų švedijos išmokyti. Iš Stockholmo nuolat rašė Lietuvos Adui užsienio politikos klausimais V. L. Baltus slapyvarde.

Sovietų pirmajai okupacijai užkiritus ir išdavikų "liaudies seimui" 1940. VII. 21 dieną nutarus įjungti Lietuvą į Sovietų Sąjungą, švedijos vyriausybė per Užsienių ministerijos gen. sekretorių "ultimatumo" būdu pareikalavo, kad Lietuvos (taip pat Latvijos bei Estijos) pasiuntinybės "še-fas" tuoj pat perduotų pasiuntinybę sovietų ambasadorei (žinomajai A. Kolontaj). Vyt. Gylys "ultimatumą" priėmė, bet dėl Vl. Žilinsko visišką pasipriešinimo Lietuvos pasiuntinybė buvo atiduota ne sovietams, bet švedijos vyriausybei. Jos atstovas H. Nylander perteikė Lietuvos, ir kitų

baltų, pasiuntinybes sovietų ambasadai.

Po "įsijungimo" į Sovietų Sąjungą okupantai iš švedų vyriausybės pareikalavo, kad Lietuvos Banko auksas, — apie 1,280 kilogramų, — kurs buvo deponuotas švedijos Valstybės Banke ir sudarė mūsų 1/6 aukso rezervo, tuoj pat būtų perduotas sovietų ambasadai. Laivas "Molotov" jau laukė Stockholmo uoste tam auksui pakrauti. Vl. Žilinskas, išgirdęs iš užsienių patarėjo G. Hellstrom ir kitų užsienių ministerijos draugų apie mūsų aukso planuotą grobimą ir nenaudodamas tos slaptos informacijos šaltinio, sukėlė milžiniškas pastangas Lietuvos auksui gelbėti. Visgi pagaliau švedų vyriausybė, po daugelio dvejų metų, nutarė Lietuvos auksą atiduoti sovietams.

Po sovietų okupacijos pasiuntiniui Vyt. Gyliui nuolat besislapstant (dėl ištrėmimo baimės), Vl. Žilinskas vykdė visas konsuliarines funkcijas, ir jos ne oficialiniai, bet de facto būdavo pripažįstamos švedų valdžios.

1944 metų liepos-rugpiūčio mėnesiais keli šimtai atbėgėlių atvyko iš sovietų okupuojamos Lietuvos, ir pirmesni Stockholmo lietuviai turėjo jais rūpintis. 1944 m. spalio 16 dieną buvo įsteigtas Lietuvių Komitetas, — vėliau išlaikomas BALFO, — kurio sekretorius ir daugumos darbų organizatorius buvo Vl. Žilinskas. Jis vykdė eilę projektų gelbėti tautiečius nuo beartėjančių sovietų 1944 metais ir 1945-1949 metais mėgino visais galimais būdais palaikyti ryšius su laisvės kovotojais okupuotoje tėvynėje.

Per vokiečių ir antrąją sovietų okupaciją Vl. Žilinskas yra parašęs daug straipsnių didžiausiame švedų dienraštyje Dagens Nyheter "V. L. E." slapyvarde. Rašytojas ir buvęs diplomatas Ignas Šeinius daug padėjo Vl. Žilinskui sueiti su žymiais švedų spaudos veikėjais. 1945-1946 metais Vl. Žilinskas leido atbėgėliams švedijoje mėnraštį Svetur, kurį jis pats ištisai surašydavo.

1949 m. spalio 12 dienos raštu Diplomatinės šefas paskyrė Žilinską Lietuvos Chargé d'Affaires a. i. Stockholme (be atlyginimo). Iki pat išvykimo į JAV 1953 m. gegužės gale Vl. Žilinskas atstovavo Lietuvai įvairiose baltų organizacijose, aktyviai veikusiose švedijoje, rašė ir sakė daugelį kalbų baltų susirinkimuose, šventėse ir minėjimuose. Kasdieniam pragyvenimui Vl. Žilinskas dirbo vyr. revizorium švedijos Pramonės Sąjungos viešosios atskaitomybės biure.

Atvykęs į JAV 1953-1956

metais Vl. Žilinskas dirbo vyr. buhalteriu viešos atskaitomybės ir tekstilės importo firmose. Nuo pat 1957 m. pradžios buvo vyr. buhalteris, kontrolierius Ilford fotografinėje įmonėje, iš kurios pasitraukė į pensiją 1977 metų gegužės mėn. po septynerių metų tarnybos Ilford'o finansų valdytoju.

Jaunystėje Vl. Žilinskas buvo aktyvus skautas, vėliau dalyvavo tautinėje veikloje. 1950 m. prisidėjo prie Lietuvos Rezistencinės Santarvės įsteigimo ir taip pat dalyvavo Lietuvos Nepriklausomybės Fondo įkūrimu.

Trys Vl. Žilinsko sūnūs dirba JAV atsakingose pareigose: dr. Raimondas A. Žilinskas yra analitikas Kongreso Human Resources programos ribose veikiančiame Technology Assessment skyriuje. Gintaras Žilinskas kuris turi teoretinės fizikos MS, dirba Bendix Corp. Specialių Jūrų Laivyno Projektų šefu. Trečias sūnus Viktoras, baigęs San Francisco Hastings teisių mokslus, yra prisiekęs advokatas Santa Barbara, Ca.

Vl. Žilinsko rezistencinėje veikloje švedijoje per tris okupacijas buvo atlikti dideli darbai, tačiau apie juos smulkiau rašyti gal dar ne laikas. Spėju, kad jo rašomi knygą plačiau aprašys įvykius ir pergyvenimus beveik 20-ties metų diplomatinėje tarnyboje.

Nepaisant 70 metų, Vl. Žilinskas yra geros sveikatos, ir, kaip visad, energijos jam netrūksta. Būdamas Treasure Island, Fla., retai praleidžia lietuviškus pobūvius, parengimus ar paskaitas. Š. m. balandžio 17 dieną 60 tautiečių ir kaimynų susirinko Vl. Žilinsko gražioje gyvenamoje vietoje pobūviui jo 70 metų sukakčiai pagerbti. M. G.

BUSINESS ADMINISTRATION

Floridoj inžinerijos bendrovė Termo - elektrinėms įgėgainėms ieško business administration baigusių užpildyti užpirkėjo-jos (buyer) vietą. Prašome siųsti savo curriculum vitae: Donatas A. Siliūnas vardu, Lancaster Steel Co., Inc. 3471 North Federal Hwy., Suite 600, Fort Lauderdale, Fla. 33306. (14-17)

OPPORTUNITY

FOR PHYSICAL THERAPISTS REGISTERED

Position available immediately for a Licensed Physical Therapist at Brownsville Medical Center. Will pay relocation costs. Widely varied patient load. Excellent benefits and opportunities to grow in clinical and management skills. Recreational activities abundant. Experience preferred but new graduates welcome. Contact VIRGINIA LIPE in Physical Therapy at:

(512) 544-1501 E.O.E.

(17-19)

1982 METŲ KELIONES

KELIONĖS Į LIETUVĄ:

	Iš New York/Boston	Iš Chicagos
Maskva — Vilnius — Maskva	\$1130.00	\$1285.00
Gegužės mėn. 23 d., birželio mėn. 13 d.		
liepos mėn. 4 d., liepos mėn. 25 d.,		
rugpiūčio mėn. 22 d.		

16-kos dienų kelionės:

Gegužės mėn. 9-24 d.		
Maskva — VILNIUS — Ryga —		
Leningradas — Helsinkis	\$1180.00	\$1335.00
Birželio mėn. 20 — liepos mėn. 5 d.		
Maskva — VILNIUS — Ryga —		
Leningradas — Helsinkis	\$1395.00	\$1550.00
Liepos mėn. 18 d. — rugpiūčio mėn. 1 d.		
Maskva — VILNIUS — Maskva —		
Zurichas — Muenchenas — Zurichas	\$1580.00	\$1735.00
Rugpiūčio mėn. 8 d. — rugpiūčio mėn. 23 d.		
Maskva — VILNIUS — Maskva — Roma	\$1495.00	\$1650.00
Rugsėjo mėn. 19 d. — spalio mėn. 4 d.		
Maskva — VILNIUS — Ryga —		
Leningradas — Helsinkis	\$1295.00	\$1450.00

KELIONĖ Į EUROPA — 15 dienų, rugpiūčio 16-29 dienomis

Vokietija, Šveicarija, Italija ir Austrija	\$1405.00	\$1475.00
Registracija iki š. m. birželio mėn. 10 dienos.		

KELIONĖ LAIVU — 7 dienos, gruodžio mėn. 4 d.

St. Maarten, Martinique, Barbados,	Kainos nuo
St. Lucia, Antigua, St. Thomas	\$1060.00 iki \$1265.00
"World Renaissance" laivas; registracija iki spalio 1 dienos	

KELIONĖ Į KINIJĄ — 21 d., spalio 9-29 d.

3 naktys Tokio, 3 Pekine, 2 Wuxi, 1 Soochow,	Kaina iš San Francisco
3 Shanghai, 2 Kweilin, 1 Canton, 4 Hong Kong	\$2960.00

VISOS KAINOS PAŽYMETOS VIENAM ASMENIUI — gyvenant dviese kambaryje. NEDELSKITE REGISTRUOTIS! PRAŠOME KREIPTIS DĖL BROŠIŲRŲ APIE VISAS ŠIAS KELIONES — TUOJ ATSIŪSIME!!!

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643

Telephone: (312) 238-9787

Visos kainos gali keistis dėl skridimų kainų pasikeitimo ir dolerio svyravimo.

Premijų Šventė...

(Atkelta iš 1 psl.)

Rašytojui šią premiją įteikė pati Kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė ir JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytautas Kutkus.

Lietuvių Bendruomenės Literatūros Premijai skirti buvo sudaryta komisija, kuriai vadovavo Česlovas Grincevičius. Komisijos nariais buvo: iš Kultūros tarybos skirti atstovai ir Rašytojų Draugijos nariai: Aušra Liulevičienė, kun. Vytautas Bagdonavičius MIC, dr. Marija Stankus-Saulaitytė ir dr. Alfonsas Šešplaukis.

Krašto valdybos pirm. V. Kutkus sveikindamas laureatą išklė jo kūrybinius laimėjimus ir džiaugėsi, kad mūsų literatūra vėl praturtėjo vienu klasišku prozos veikalu. Jaudinančiu žodžiu rašytojas J. Jankus priėmė jam skirtą premiją, kurią kaip didelę moralinę paskatą laiko tolimesnei savo kūrybai. Šiuo jis dėkoja visiems išeivijos lietuviams, kurie įvertina rašytą lietuvišką žodį ir savo aukomis prie premijų prisideda.

Toliau sekė dailės premijos įteikimas, kuri buvo įteikta dail. Adolfui Valeškai. Šios premijos mecenatas Lietuvių Fondas. Premiją įteikė L. F. atstovas dr. Antanas Razma. Dailininkas priimdamas premiją dėkojo ir džiaugėsi, kad ir dailė įvertinta ir bendrame mūsų kultūros lobyne jai skirta svarbi vieta.

Dr. Vytautas Kavolis

Kultūros Darbuotojo premijos laureatas, šventėje negalėjęs dalyvauti, premiją priėmė dr. Leonas Sabaliūnas. Šios premijos mecenatas taip pat Lietuvių Fondas. Dr. Vytautui Kavoliui premija buvo skirta už jo kultūrinę ir visuomeninę veiklą, kuri reiškiasi Lietuvių Studentų Sąjungos organizavime jos vadovavimu, toliau plačiai reiškiasi kaip brandžių paskaitų ir straipsnių autorius, be to, kaip akademinio lygio kultūros žurnalo "Metmenys" redaktorius.

Lituanistinės publicisti-

kos anglų kalba premijos laureatas dr. Rimvydas Šilbajoris. Premijos mecenatas Lietuvių Fondas. Dr. R. Šilbajoris dėkodamas už jam suteiktą premiją pažymėjo, kaip svarbu yra mūsų kultūros laimėjimus iškelti ir anglų kalba, be to, tiki kad įsteigtoji Lietuvių Katedra paruoš daugiau kultūros darbuotojų ir naujų laureatų.

Muzikos premija buvo skirta komp. muzikologui Juozui Žilevičiui. Tačiau laureatas dėl silpnos sveikatos šventėje negalėjo dalyvauti. Su gilia padėka jis atsiuntė savo sveikinimą, kuris buvo perskaitytas. Savo laiške jis iškelia taip

Juozas Stempužis, JAV LB Kultūros Tarybos narys, pravedęs premijų šventę.

JAV LB Kultūros Tarybos pirm. Ingrida Bublienė atidaro II Premijų šventę Detroite. Visos nuotraukos Jono Garlos

tams Kultūros tarybos pirmininkė I. Bublienė kiekvienam įteikė atitinkamą plaketę. Toliau sekė eilė sveikinimų. Iš raštu gautų sveikinimų buvo perskaitytas tik Lietuvos pasiuntinybės atstovo Stasio Bačkio.

Žodžiu sveikino: PLB kultūrinės komisijos pirm. Vaclovas Kleiza, Kanados Krašto valdybos atstovas ir Kultūrinės komisijos pirm. Jonas Simanavičius, Liet. Rašytojų Draugijos pirm. Bernardas Brazdžionis.

Programos vedėjas Juozas Stempužis baigdamas oficialią dalį padėkojo ir palinkėjo visiems malonaus pasimatymo III-je Premijų šventėje. Po trumpos pertraukos Teatro Premijos

laureatas "Antrasis Kaimas" atliko eilę vykusiai surežisuotų humoristinių ški-cų. Visi stebėjosi šios grupės kūrybingumu bei kultūringu humoru ir kiekvieną jų veiksmą palydėjo garsiais plojimais.

Lieka tik pasveikinti ir padėkoti Kultūros Tarybai už taip puikiai suorganizuotą Premijų šventę bei palinkėti šią tradiciją tęsti vis naujais kultūriniais laimėjimais. Taip pat tenka ir didi padėka Lietuvių Fondui už rėmimą tokį pozityvų LB Kultūros Tarybos darbą.

(ag)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Lietuvių Fondo tarybos pirm. Stasys Baras kalba premijų šventėje.

pat svarbą Kultūros tarybos, kuri išeivijoje mūsų kultūrinį gyvenimą savo veikla palaiko ir ugdo. Laiškas buvo pasiūlytas perduoti Muzikos Archyviui.

Radijo komunikacijos premija buvo apdovanotas ilgametis "Margučio" radijo programos vedėjas Petras Petrutis. Reikia pažymėti, kad ši radijo programa šiais metais atšventė savo 50-ties metų sukaktį. Laureatui šią premiją įteikė L. F. tarybos pirm. Stasys Baras. Premijos mecenatas Lietuvių Fondas.

Teatro premiją priėmė "Antrojo Kaimo" atstovai: Eugenijus Būtėnas ir Romas Stakauskas. Premijos mecenatas Lietuvių Fondas. Kaip humoristinės scenos atstovai jie ir premiją priėmė su geru humoru, nuiteikdami visus linksma šventiška nuotaika.

Po premijų įteikimo trumpą žodį tarė Lietuvių Fondo Tarybos pirm. Stasys Baras. Nušvietęs dabartine Lietuvių Fondo padėti, jis taip pat atkreipė visų dėmesį į tai kiek L. F. skiria mūsų kultūriniai veiklai reikšmės.

Kaip dokumentinį prisiminimą šios šventės laurea-

JAU IŠĖJO IŠ

SPAUDOS

ROMUALDO

SPALIO

RINKTINĖS

NOVELĖS

Knygoje dešimt no-

velių. Kaina 8 dol.

Išleido Viltis.

SPALIS

RINKTINĖS
NOVELĖS

— — — — — I Š K I R P T I — — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 8 dol. ir prašau atsiųsti R. Spalio knygą — RINKTINĖS NOVELĖS.

Pavardė ir vardas

Adresas

Svarbus istorinis šaltinis iš Nepriklausomybės laikų

Dr. J. Jakštas

Istorija, kaip visuomenės mokslas, vaizduoja ne duotą, bet atkurtą tikrovę iš įvairių liekanų, šaltinių vadina. Tarp šaltinių, derančių praečiai atkurti, pirmaeiliais laikomi raštai. Istorijos mokslas jais grindžiamas. Kur jų tikrai nėra, nėra ir tikros istorijos. Šioje vietoje tinka paminėti prancūzų istoriko Charles Seignobos posakį: 'Nėra dokumentų (t.y. šaltinių), nėra ir istorijos'. Kas bebūtų parašyta apie praeitį -- vis yra istorijos šaltinis. Ar jo teikiami duomenys yra tikri, ar jame atsispindi istorinė tikrovė, ar jis teisingai atsako į klausimą 'kaip iš tikrųjų buvo', pasako šaltinių tyrinėjimo mokslas (hermeneutika).

Istorinis šaltinis iš Lietuvos nepriklausomybės laikų yra Aidų I nr. 1982 m. paskelbtas St. Salkauskio laiškas prezidentui Smetonai. Jis reto pobūdžio istorinis šaltinis ir vertas nuodugnaus tyrinėjimo. Jam, kaip ir kiekvienam tyrinėjamam šaltiniui, pirmas statytinas klausimas -- ar jis autentiškas. Į šį klausimą atsakyti teigiamai, nes jo autorius labai gerai žinomas, taip pat ir adresatas, į kurį laiškas nukreiptas. Kiekvieno istorinio šaltinio tyrinėjimui svarbi jo tikroji data. Salkauskio laiškas tuo atžvilgiu nesudaro problemos, nes laiškas tu-

ri 1935 m. lapkričio 2 d. datą. Vadinas, laiškas - šaltinis iš antro nepriklausomybės dešimtmečio vidurio. Šaltinio data rodo laiko aplinkybes, kuriose autorius gyveno, kurių poveikyje raštą ruošė ir ko siekė. Pats laiško autorius netiesiogiai pasisako - liedsamas tolimiesiems laikams - kreipimosi į prezidentą tikslą: 'Buvo toks laikas, kai, krikščionims demokratams valdant Lietuvą, turėjau universiteto profesorių me pasikalbėjimą su ponu Prezidentu ir prof. Voldemaru apie tai, kad esti sąžinei momentų, ipareigojančių prabilėti. Jei tuomet neprisidėjau prie viešų protestų prieš aną režimą neigiamybėmis, tai iš dalies todėl, kad negalėjau pritariti tiems opozicijos metodams, kurių įkvėpėju buvo prof. Voldemaras ... Užtat apeliavau tada betarpiškai į sąžinę tuometinio krikščionių demokratų lyderio, kun. ministro M. Krupavičiaus, ir galiausiai su pilnu įsitikinimu teigti, kad jo sąžinė tuomet nepasirodė nei užkietėjusi savo atkaklume, nei kurčia visuomeniniams balsams'. Kaip matome, Salkauskis, pritardamas Smetonai ir Voldemarui, matė ydų ir krikščionių demokratų valdyme ir buvo linkęs netylėti, tačiau susilaikė.

Pasiaiškindamas kodėl susilaikė, profesorius sugretina

Krupavičių su Voldemaru, pirmą pagirdamas. antrą pa-peikdamas. Kadangi abu asmenys buvo vadovaujantieji politikai, stovėję skirtingose platformose, tai laiško autoriaus jų abiejų palyginimas laikytinas jo paties politinės linkmės ženklu.

Taip pat Salkauskio duodama ištrauka iš straipsnio, parašyto 'penkioms savaitėms po gruodžio 17 d.' ir rodo jo politinę laikyseną. Jame jis užsimena 'revoliucinės pervartos įvykių' ir kelia reformų reikalą. Bet kelia ne daiktiskai istoriškai, o abstrakčiai, filosofiskai. Tą ištrauka laiško autorius lyg pasako, tautininkų valdžia nieko nėra padariusi. Jis nemato jokių tautininko režimo darytų reformų, k.a. 1928 m. konstitucijos išleidimo, 1931 m. savivaldybių įstatymo, tais pačiais metais paskelbto prezidento rinkimo įstatymo ir visokių kitokių pertvarkymų. Salkauskis pastebi tik vieną tautininkų įsteigtą instituciją, Valstybės Tarybą. Tačiau apie ją tepasako: 'Valstybės Taryba tuo tarpu iš dalies suskubo jau virsti vieta, kur randa prieglaudą atstatydinamieji aukšti valdininkai, kuriems nerandama kitokio pritaikymo'.

Prof. Salkauskis buvo garbinga asmenybė, vadovaujantis nepriklausomybės laikų lietuvių filosofas, tačiau, kaip ir kiekvienas, buvo istorinio laiko žmogus. Nebuvo susirėšęs su jokia partija, kaip pats pabrėžia. Bet jo laiško kritiškos mintys valdžios atžvilgiu atitiko tuo laiku opozicinių partijų, ypač krikščionių demokratų reikštąsias. Tad bepartyvus profesorius, kaip laiško autorius, gali būti laikomas buvęs afilijavusysis su krikščionių demokratų partija. Taip leidžia spręsti Salkauskio metas tautininkų režimui priekaištas: '... šitas režimas nesugebėjo, ar nenorėjo krikščionių demokratų skirti nuo katalikų apskritai ir sudaryti katalikams sąlygas, kad jis būtų jiems faktiškai priimtinas, parodo, kad tautininkai ne tik nesuprato katalikų interesų, bet ir savo reikalų'. Istorikas, ištikimas istorinei tikrovei, prie šio priekaišto turėtų pridurti alternatyvą: krikščionių demokratų partija nuo pat pradžių tarėsi esanti katalikų partija ir opozicinėje veikloje jiems atstovaujanti ir reiškianti jų politines aspiracijas. Kaip tautininkai būtų galėję atskirti katalikus nuo krikščionių demokratų, jei jie patys nesiskyrė? Ak ir Salkauskis pastebi kitoje vietoje, kad buvo nelemtas identifikavimas krikščionių demokratų su katalikais. Deja, nepasako, iš kurios pusės jis ėjo. Bet, kai prie šios pastabos pridurmai rašo patardamas vyriausybei susitarti su Vatikanu, išeina, kad profesorius priekaištavo identifikavimą krikščionims demokratams.

Pravartu priminti šiame

laiške net pabrėžtinai palieštas ateitininkų uždarymas 1930 metais. Faktas, kaip didelis priekaištas tautininkų režimui, kartojamas per 52 metus ir šiame Aidų numeryje net trijose vietose užsimintas. Faktas vis minimas trafaretiskai, nesiimant pasvarstyti dalyko iš pagrindų, nesiekiant šaltinio. Deja, šaltinis, t.y. Svetimo ministro aplinkraštis 1930 m. rugpjūčio 12 d., lietas moksleivių draugijas, rodo nebuvo išspausdintas. Jo rankraštis tebeguli Centriniam Vilniaus archyve. Jo santarauka pateikta leidinyje Liet. ist. šaltiniai IV t., p.404, 1961 Jame rašoma: 'Nuo šių mokslo metų pradžios visos be jokios išimties politiškos visuomeninio pobūdžio moksleivių organizacijos visose Lietuvos mokyklose ... uždarytos'. Pagal tą potvarkį uždarytos be ateitininkų Jaunosios Lietuvos draugovė, Jaunimo draugija, gal ir kitos pripažintos politinėmis visuomeninėmis, išskyrus skautų brolijas.

Rodos, istorinės tiesos vardu ir reikėtų kalbėti ir rašyti apie uždarymą visų moksleivių politinių visuomeninių organizacijų, jų tarpe ir ateitininkų. Kai be atodairos vis kartojamas vien ateitininkų uždarymas, tai jau įnešamas progandinis elementas į katalikišką visuomenę ir nusidedama istorinei tiesai.

Sios kelios pastabos nėra pilna, išsami kalbamo vertingo šaltinio aptartis. Jis galėtų būti visašališkai išnagrinėtas istatytas į jo laiko rėmus ryšiumi su Lietuvos vidaus politiniais, visuomeniniais ir kultūriniais santykiais. Tai būtų platesnio tyrinėjimo uždavinys, ko dabar atlikti negalima. Juk neturime tikrai moksliškai parašytos nepriklausomos Lietuvos istorijos, nekalbant jau apie tinkamai paruoštus šaltinių rinkinius, kurie praverstų de-

taliam kalbamo laiško tyrinėjimui.

Aidų redaktorius nukreipė klaidingu adresu Salkauskio filosofo laišką, kai pasitelkė ir filosofą pridurti prie jo pastabas, t.y. komentuoti. O laiškas tiko komentuojamas ne filosofu, bet istoriku, nes jo turinys istorinis. Komentatorius filosofas, užuot istoriškai komentavęs jo pripažintą istorinį dokumentą, leidžiasi į tautininkų režimo kritiką ir tuo provokuoja polemiką, o pastabų pradžioje rašo: '... ši laišką skelbdami po daugiau kaip keturias dešimtis penkerių metų visai nesiekiame sukelti srovinę polemiką'. Aplamai, visame pastabiniame straipsnyje liečiami pašaliniai dalykai ir kuo mažiau pats laiškas. Komentatorius nukrypo į šalį ir neatliko tinkamai jam patikėtos pareigos.

WANTED JOURNEYMAN
TOOL & DIE MAKER
with job shop experience. Small California stamping job shop looking for experienced progressive die experts. Willing to grow with Santa Clara company catering to electronic industry. Salary open. Benefits. Profit sharing. Top men only need apply. Send resume to:
U. S. NATIONAL TOOL and MFG. CO.
1059 Digicilio Ave.
Santa Clara, Cal. 95050
or call 1-408-727-5787

• OHIO AUTO BODY,
savininkas Jonas Švarcas,
35571 Vine St., Eastlake,
Ohio 44094, sąžiningai ir
graziai atlieka visus auto-
mobilių taisymo darbus. Iš
nelaimės vietos pašaukius,
automobilį atitepmia į savo
dirbtuves ir greitai pataiso.
Skambinkite tel. (216) 942-
8038 ir viskas bus sutvar-
kyta.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TUKSTANČIAI KLIJENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informaciją ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

40 East 49th Street (Corner of Madison Ave.)

NEW YORK, N. Y. 10017

Tel.: (212) 758-1150, 758-1151

Apple-Valley, Minn. 53124	72 County Road No. 42	612-432-3939
So. Boston, Mass. 02127	393 West Broadway	617-268-8764
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203-367-2863
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884-1738
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Road	432-5402
Grand Rapids, Mich. 49504	636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hackensack, N. J. 07601	112 Main St.	201-342-9110
Irrington, N. J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6446
Hartford, Conn. 06106	1839 Park St.	203-232-6600
Lakewood, N. J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Montebello, Ca. 90640	1800 W. Beverly Blvd.	213-727-0884
Miami Beach, Flo. 33139	1352 Washington Ave.	305-532-7026
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N. J. 07106	698 Sanford Ave.	373-8783
New York, N. Y. 10003	45 Second Ave.	AL 4-5456
New York, N. Y. 10011	135 West 14 St.	CH 3-2583
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th Street	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook Street	756-1668
Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMAN BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Partizano Motina

Aurelija Balašaitienė

Ties Valkiškių miesteliu 1946 metų vasaros dangus buvo ryškiai mėlynas, pasi-puošęs plunksniniais debesėliais, abejingas žemės rūpesčiams ir skausmams. Keturkampė turgavietė, iš kurios kampų į šalis skėtėsi keturios, akmenimis grįstos gatvės, buvo pilna žmonių. Šonuose, žemiau siauro šaligatvio, įtemptai stovėjo rami minia, o kampuose, išjungę burzgusius motorus, į beginklę minią atstatytais kulkosvaidžiais, rikiavosi šarvuoti sunkvežimiai. Šalia jų, su šautuvais ir ant jų užmautais durtuvais, stovėjo po šešis mėlynkepuriai enkavedistai. Pačiame turgaus aikštės vidury buvo tuščia, tik ant nelygaus, pilkais akmenimis grįsto grindinio, gulėjo jauno vyro lavonas. Jo už nugaros surištos rankos buvo paslėptos ir atrodė, kad jis buvo be rankų. Ryškiai mėlynos, plačiai atviros akys, žvelgdamos į nepažįstamus, amžinus tolius, spindėjo jo žemės dangaus melsvumu. Išsidriakusiųose plaukuose vietomis tamsios sukrečėjusio kraujo dėmės kalbėjo nebylia žiaurios tikrovės kalba.

Minia čia buvo suvaryta iš netolimo "Aušros" kolūkio, "Liaudies siuvėjų" artelės, "Raudonosios žvaigždės" kooperatyvo patalpų ir sandėlių. Šalia aprambėjusių rankomis ūkininko stovėjo dailiai nuaugusi devyniolikametė mašinė. Toliau traktorių kombaino mechanikas, stambus ir jau prieš laiką palinkęs viduramžis vyras, jo padėjėjas ir darbininkai, stovėjo, nuleidę galvas, kiekvienas savyje išgyvendamas siaubingų jausmų ir minčių mišinį. Tai viskas įvyko taip staigiai, taip netikėtai. Ausį rėžiančių ruporų pranešimas įsakė visiems mesti darbus ir rinktis turgaus aikštėje, nedarant išimties nei ligoniams, nei seneliams, nei vaikams, o reikalaujant "visus Tarybinės Lietuvos piliečius, besirandančius Valkiškių miesto ribose, rinktis į turgavietę", pavadintą "Stalino aikšte".

Ir susirinko visi. Senoji Daugvilienė, dar ne visai rankas nudžioviusi į savo lopais padengtą žiurštą, skutusi bulves kukliai, savo kooperatyve dirbančių žento ir dukros vakarienei, už rankos laikydama ketverių metų sūnaitį Antanuką, stovėjo minios priekyje, savotiško instinkto vedama, kad seniems ir vaikams pavojus negresia, savo siaura nugara dengdama už jos stovinčius jaunesniusius. Jos trumparegės akys buvo įsmeigtos į jauno vyro la-

voną, o rankomis ji bandė dengti Antanuko akis, jam tyliai sušnibždėdama "Tu, vaikel, nežiūrėk. Taip bus geriau". Tik ji nežinojo, kad vaikiškas smalsumas visada kovoja su vyresniųjų įsakymais. Mažoji Antanuko akys nagrinėjo kiekvieną lavono smulkmeną.

— Močiute, kur jo rankos? — nekaltai paklausė jis. Už jų nugarų sušnibždėjo balsai: — tylėk, ššš... — Antanukas instinktyviai užsimerkė, ne žodžiams pakluses, bet nuotakai.

Staiga pro minią prasiškyne kelią du uniformuoti mėlynkepuriai, abu savo uniformas pasidabinę medaliais ir žvaigždėmis.

— Čia pats pulkininkas, — kažkas pašnabždėjo. Vi-

damas lėtai, lyg būtų mintinai išmokęs. Girdėjosi stiprus slaviškas akcentas. — Raudonoji kariuomenė jums atnešė laisvę ir gerbūvį, kurį nori sugriauti buržuazinis elementas, sabotazhininkai ir buožių liekanos. Mūsų didžioji pareiga yra juos sunaikinti su jų šaknimis. Štai prieš jus gulį jauno vyro lavonas. Jis vienas tų, kurie drįsta kelti ginklą prieš mūsų liaudies pasirinktą demokratinę valdžią. Kaip matote, nenugalimoji armija sėkmingai su tuo elementu kovoja. Bet mes turime surasti ir jo šeimą, nes tik tuo būdu sunaikinsime žalingą mūsų respublikų sąjungos elementą, kaip tai yra sėkmingai padaręs mūsų globėjas ir tē-

mintyse kalbėjo Vladas Kojelis, kooperatyvo vedėjas. "Ne, aš nesakysiu, kas jis. Tegul kas kitas tai padaro. Vargšė Butrimienė... Vy-ras kažkur laimingas tolimuose vakaruose... Ne, ne. Aš nieko nesakysiu, tylėsiu, kaip žemė."

Ant aukštų kulnelių pasistienė Birutė Sangaudaitė. "Negali būti! — tai Aleksas, mano mielas Aleksas". Jos akyse sužibo ašaros, prisimenant prieš keletą mėnesių miestelio darbininkų gegužinę... Jiedu tada šoko, o vėliau, pilnam mėnuliui nusidabrinus pamiškės pušų šakas, Aleksas ją bučiavo... "Ne, ne... Aleksai... Aš pradėjau tave mylėti. Kam tu išėjai pas miško brolius? Kam tu mane palikai? Dabar aš viena, net ant tavo kapo negalėsiu uždėti gėlės. Aš nenoriu mirti, kaip tu, Aleksai. Aš noriu gyventi... Aleksai". Birutė valdėsi, kad jos ašaros, sustingusios ant tam-

Ameriką pasiekęs. Butrimienė buvo visų mėgiama, išsilavinusi, mokyta moteris, kuri, karui baigiantis susirgusi apendicitu, buvo atskirta nuo savo vyro, o jos sūnus Aleksas, visada pavyzdingas ir religingas jaunuolis, liko su savo motina. Visi žinojo, koks likimas lauks Butrimienės, ir tylėjimas buvo vienintelė išeitis iš šitos tragiškos būklės. Valkiškių gyventojai to patyrimo dar neturėjo, nors gandai iš kitų miestelių juos pasiekdavo ir sukrėsdavo net ir labiausiai gyvenimo užgrūdintus ir užkietėjusius žmones.

— Tyla nepadės, — toliau pykčio virpinamu balsu kalbėjo enkavedistas. — Jei per nustatytą laiką niekas neprabils, mes imsime įkai-tus ir juos čia pat sušaudysime, kol neliks nei vieno. Jei niekas nepažįsta, tai jų sū nelaimė. — Jo balsas buvo kimus.

Antrasis enkavedistas pulkininko uniformoje nekantriai žvalgėsi aplink, retkarčiais bato galu spirtelėdamas lavoną. Moteris negalėjo žiūrėti į tą žmogų nužmoginančią sceną. Kai kurių lūpos judėjo nuo tyliai kalbamos maldos. Kitų akys buvo užmerktos, kaip nebylios kančios ekstazėje. Ant jaunos motinos rankų gulėjęs kūdikis gailiai pravirko. Staiga grindyje pasigirdo moteriški žingsniai. Kas galėjo matyti besierinančią moterį, tas atpažino Butrimienę. Kodėl ji vėlavo? Kodėl ji atėjo tik dabar ir kodėl ji iš viso čia atėjo?

"Ji buvo išvažiavusi su kooperatyvo sunkvežimiu į centrinį sandėlį", prisiminė kooperatyvo vedėjas. "Dieve, maloningasis Dieve, kodėl ji atvažiavo tik dabar?" Tolumoje girdėjosi lėtai burzgiantis sunkvežimio motoras. Visų galvos atsigręžė į besierinančią Butrimienę.

— Neik čia, — kažkas šūktelėjo nebijodamas. — Butrimienė, neik artyn! — aidu atkartoję kiti balsai, bet moteris prisiartinė prie minios ir jai stovėjusieji praskynė kelią. Ji ėjo iškel-tą galva ir matomai žinojo, kas turguje dedasi. Gandas, neturintis nei kojų, nei rankų, pasiekia visur, kaip piktoji dvasia, nežinanti nei laiko, nei erdvės ribų. Lavono atsiradimas nebuvo naujiena, bet jo tapatybė valkiškėnams paaiškėjo tik dabar.

Butrimienė staptelėjo, pamatiusi mėlynkepurius. Jos apyjaunis veidas buvo kaip iš marmuro iškaltas, o tamsūs plaukai, nusidriekę per aukštą, baltą kaktą, perskirti per vidurį, ją darė panašią į Madoną. Aplink esantieji ją instinktyviai apsupo ratu, lyg norėdami ją sustabdyti. Lietuviško

(Nukelta į 10 psl.)

UOSTAS

MOTINAI

BALYS AUGINAS

Ir žmogaus ir paukščio

Vienodas likimas — palikti savąjį lizdą,

Kur Motinos akių švyturiai

Nušviečia pirmąjį žingsnių bangavimą

Kur mylinčių rankų pavėsyje negresia

Jokie pavojai. Jos rūbų klostėse nekartą

Paslėpęs papurusią galvą, ramiai užmigdavau,

Sapnuodamas pavasario linksmutį piemenaitį,

Su karklo dūdele bebrendantį laukais,

Paliekanti žieduotas pėdas — —

Bet laiko upių ižas pajudino

Mano būties netvirtą luotą —

Ir išplaukiau su vėjo burėmis

Į ateities vaivorykstėm sužydusias salas

Numesdant vilties svajonių inkarus

Nes prieš akis išnirdavo viliojančios

Nežinomų žemynų laimės uolos — —

Ir tik šiandien —

Kai mano laivas vėtrų apdraskytom burėm,

Istrigęs seklumos smėly trūnija —

O, Motin, suprantu,

Koksai ramus vaikystės uostas Tu

Mažai mano širdies valtelei:

Kokia jauki, tyli užuovėja

Tavųjų rankų — lelijų žydinčių — glėbys —

Jame užmigdamas, regėdavau

Virš besilinsinės galvelės budint

Tavąsias mylinčias, šviesias žvaigždes — —

sų akys įstrigo į du ginkluotus pareigūnus, besierinančius prie aikštėje gulintio lavono. Nežiūrint į minią atsuktų kulkosvaidžių, jiedu nešėsi braunikus, juos laikydami parengties stovyje. Žemesnio ūgio, mongoliškų veido bruožų enkavedistas, koja spirtelėjęs gulintio lavono šoną, atsigręžė į stovinčius, ranka įsakmiai mostelėdamas savo kolegai.

— Draugai, sovietų sąjungos piliečiai! — pradėjo jis lietuviškai, žodžius tar-

vas Stalinas. Jo vardu aš reikalauju, kad lavonas būtų atpažintas ir jo pavardė bei gyvenamoji vieta nurodyti.

Baigęs kalbą, enkavedistas savo plieninėmis akimis paeiliui žvelgė į susirūpinusius, aiškia baimę rodančius veidus. Aplink buvo mirtina tyla, tik tolumoje pasigirdo neklusnaus šuns lojimas ir prie sunkvežimio kažkas subarškino metalu, kaip pančiais.

"Tai Butrimų Aleksas",

sių juodų blakstienų, neišduotų jos jausmų.

Minia tylėjo, o sekundės atrodė kaip amžinybė.

— Aš jums duodu tris minutes, arba... grąšinančiai lietuviškai kalbantis enkavedistas žvilgsniu apsuko pilną ratą. Jo žvilgsnio vengė visi, ir kiekvienas savo mintyse kalbėjo maldą. Beveik visi atpažino Butrimų Aleksą, tačiau visi pažinojo jo motiną, kurios vyro likimas buvo nežinomas, nors gandai ėjo, kad jis jau ir

PARTIZANO MOTINA...

(Atkelta iš 9 psl.)

kraujo giminytė buvo stipresnė už grėsmę. Butrimienė sustojo.

— Kas ji? — užklauskė enkavedistas. — Turi dokumentus? — antras klausimas. Tačiau priekyje stovėjęs ūkininkas garsiai pratarė:

— Ji ne iš čia. Mes jos nepažįstam. Ar negirdėjot, kad sunkvežimis sustojo prie kooperatyvo? Ji turbūt iš kito miestelio.

Enkavedistas staiga sustojo domėtis. Dar viena moteris dar vienas užsispyręs žemaitis. Jis turi priemonių jiems išgązdinti.

— Užteks gaišinti brangų darbo laiką, draugai. Imsime įkaitus. Ką jūs į tai atsakysite? Štai, tas jaunas vyras su šviesiais plaukais, — brauniką nukreipdamas į šviesią eilutę pasidabinusi artelės buhalterė, pradėjo artintis enkavedistas. Minia sujudėjo, bet pakluso smurto balsui, praskirdama kelią. Jaunuolio saulėje nudėgęs veidas pradėjo panešėti į pelenus. Jo didelės, tamsiai mėlynos akys sustyro siaube. — Eime.

— Aš nekaltas. Ko jūs nuo manęs norite? Aš esu darbininkas...

Enkavedistas mostelėjo ranka į šalia sunkvežimio stovinčius sargybinius, kurie žaibo greitumu prisitartinę, barškindami pančiais, Jaunuolis stovėjo, nuleidęs rankas.

— Tai pirmutinis. Po jo seks kiti. Pirmoje eilėje vaikai, — pridėjo garsiai enkavedistas. — Ir taip tęsime, kol bus sužinota, kas tas jaunas vaikata, kurio lavonas jums visiems neša nelaimę.

— Sustokit! Ką jūs darote? — pasigirsta aštrus moteriškas balsas. Butrimienė, pastumdama į šalis ją supančius žmones, prasiveržė į aikštės vidurį. Jos rankose buvo balta skarelė. Ji prisitartinę prie lavono priklaupė ant grindinio ir rankomis palietė jo baltą, kruviną kaktą. Skepetaitės kraštais ji nušluostė jo veidą ir pirštų galais bandė užmerkti neklusnius, mirties ekstazėje sustyrusius vokus. Aš esu jo moina. Aš jį užauginau, kad jis savo žemę mylėtų. Darykite su manim, ką norite, bet nežudykite daugiau. Jie visi nekalta, tik aš kalta, kad savo žemę mylėjau daugiau už gyvenimą. Ir tą meilę perdaviau savo sūnui.

Jos žodžiai aidėjo turgavietės grindiniu, smigo į kiekvieno širdį ir net sekunde suparalیزavo enkavedistus.

Butrimienė pasilenkusi pabučiavo savo sūnaus kak-

NETEKOM PAVYZDINGO GYDYTOJO IR IŠTIKIMO DRAUGO

Dr. Henrikas Brazaitis

A. A. dr. Vytautas Damijonaitis

minų savitarpio veikimo klausimu" medicinos daktaro laipsniui gauti. Vėliau buvo pakeltas į adjunkto laipsnį ir ruošiamas profesoriaus pareigoms. Deja, to neteko pasiekti dėl vykstančio karo ir pasitraukimo į vakarus. Vokietijoje dirbo Leobene, Austrijoje burnos chirurgo specialybėje. Karui pasibaigus persikėlė į Augsburgą IRO Servatius Stift'o ligoninę, kur dirbo burnos chirurgijos skyriuje.

Į JAV emigravo 1949 metais. Pradžioje dvejus metus dirbo tuberkuliozo ligoninėje — Gaylord Hospital, Wallingford, Conn. Vėliau persikėlė į New Yorko valstybinę tuberkuliozo ligoninę — Adam Memorial Hospital, Perrysburg, N. Y. 1956 metais, metęs valstybinę tarnybą, pradėjo dirbti sunkiausioj kaimo (rural) praktikoje Dundee, N. Y. Privati praktika jam nepatiko ir po metų grįžo į N. Y. valstybinę ligoninę — Hudson River State Hospital tuberkuliozo skyriaus vedėjo pareigoms. Idomaudamasis plaučių ligomis išlaikė specialybei reikalingus egzaminus ir gavo tos specialybės diplomą (Board). Panaikinus toj ligoninėj TB skyrių, jam, kaip iškiliam gydytojui, buvo pasiūlyta toje pačioje ligoninėje pereiti į psichiatriją. Dirbdamas psichiatro darbą pradėjo rengtis specialybės egzaminams, kuriuos išlaikė ir gavo psichiatrijos specialisto diplomą (Board). Pasizymėdamas darbštumu, sugebėjimu ir pasiryžimu, išlaikęs t. v. "Civil service" egzaminus, buvo paskirtas vyresnių gydytoju, o vėliau administraciniu vicedirektorium. Tose pareigose išbuvo iki pensijos. 1980 metais nuolatiniam gyvenimui persikėlė į Floridą.

Visą savo gyvenimą Vytautas tvarkėsi siekdamas mokslo žinių. Pareiga buvo jo pirmasis tikslas. Jo darbštumas matomas iš atliktų darbų. Tiek pasiryžimo laikyti sunkius egzaminus ir turėti tiek specialy-

bių diplomų!

Vytautas ir savo šeimai buvo ypatingai pareigingas. Išaugino dukterį Eglę ir sūnų Julijų, kurie nuėjo tėvo pėdomis, abu yra medicinos daktarai. Pabrėždavo, kad išauginęs vaikus ir pastatęs juos ant kojų, dabar gali pailsėti. Pensininko gyvenimu buvo labai patenkintas ir dažnai patardavo kitiems laiku mesti darbą, išeiti į pensiją ir gyventi be rūpesčių.

Pažinojau Vytautą nuo 16 metų amžiaus. Buvom bendraklasiai, bendrasuoliai, vėliau studijavom kartu mediciną ir buvom tos pačios korporacijos broliais. Nenutruko mūsų ryšiai ir emigracijoje. Liko jie tokie pat draugiški ir nuoširdūs. Vytautas, dėl darbo sąlygų, gyveno toli nuo lietuviškų centrų, taigi neturėjo progos aktyviai įsijungti į lietuvišką veiklą. Išėjęs į pensiją, įsijungė į Lietuvių Bendruomenės veiklą ir ma-

lonu buvo skaityti laikraštį, kad buvo išrinktas į LB Palm Beach, Fla. apylinkės valdybą. Deja, neilgai jam teko tose pareigose būti, nes mirtis nutraukė jo gyvenimo siūlą. Dar penktadienį (4-16) teko kalbėti telefonu jam sugrįžus iš ligoninės po sunkios ir kiek susikomplicavusios operacijos. Prisiminėme praeitį, nagrinėjome dabartį ir planavom ateitį. Vėlyvą trečiądienio vakarą (4-21) kaip perkūnas iš giedro dangaus trenkė skaudi žinia, kai telefonu išgirdom Alytės žodžius: "Aš nebeturiu daugiau Vytės".

Didžiausiam nuliūdime liko žmona Elena, duktė Eglė su vyru Kenneth ir dviem vaikais, sūnus Julius, sesuo Giedrė su vyru Vincu ir sūnum Ryčiu ir jo šeima, brolis Kęstutis su žmona. Fraternitas Lituania korporacijos nariai liūdi netekę savo iškilaus brolio. Skaudu ir man su šeima netekus artimiausio draugo.

Vytauto šviesi asmenybė visuomet liks mūsų mintyse iki šios žemiškos kelionės pabaigos.

FLORIDOS LIETUVIAI ATISISVEIKINO SU A.A. DR. VYTAUTU DAMIJONAIČIU

Dr. Vytauto Damijonaičio staigi ir netikėta mirtis sukrėtė visą Palm Beach lietuvių telkinį. Jis vos tik prieš metus, užbaigęs kasdieninius darbus, su žmona Elena atsikėlė į Floridą. Čia jis tikėjosi rasti tikrai užtarnautą poilsį ir atvangą po ilgų metų darbo ir rūpesčių. Šia gyvenamosios aplinkos paskaita jis labai džiaugėsi: kasdien gėrėjosi ošiančiu vandenynu, ramios aplinkos idilija ir grožėjosi saulėta šio krašto padange. Tačiau viskas taip greitai ir nelauktai užsibaigė. Tad jo mirtis savaime liko atžymėta ypatingai skausmingo žmogiško likimo nežinomybės žyme.

Dr. V. Damijonaitis jau pačios prigimties buvo apdovanotas ypatingai švelniu būdu. Jo draugiškumas, jo pagarba artimui, jo meilė kiekvienam lietuviui buvo ryškiai pastebima kiekviename kasdieninio gyvenimo žingsnyje. Atvykęs į Palm Beach, jis iš pirmos dienos įsijungė į vietos lietuvių gyvenimą ir tuoju užkariavo visos šios žiemovietės lietuvių simpatijas. Nedelsdamas įsiriškiavo į lietuvišką organizacinę - visuomenišką veiklą. Savo gražiu pavyzdžiu įnešė daug giedrios nuotaikos visai lietuviškai aplinkai.

Tad ir nenuostabu, kad laidotuvių išvakarėse su velioniu atsisveikinti susirinko veik visi vietos lietuviai ir daug svečių, kurie šiuo metu vieši Floridoje. Jautry

atsisveikinimo žodį tarė, paskubomis iš Clevelando į laidotuves atvykęs, dr. V. Damijonaičio mokslo draugas dr. Henrikas Brazaitis — jis taip pat atstovavo ir gydytojų "Fraternitas Lituania" korporaciją. Maldas kalbėjo kun. V. Pikturna, giedojo sol. O. Jameikienė.

Bažnyčioje, balandžio 24 d., dalyvaujant dideliui būriui lietuvių, gedulingas pamaldas laikė kun. V. Pikturna, pasakydamas giliai išmąstytą, turiningą pamokslą. Pamaldų metu giedojo solistės Ona Jameikienė ir Juozė Daugėlienė.

Po pamaldų ilga vilkstinė mašinų palydėjo velionį į miesto kapines. Po laidotuvių velionies šeimos nariai pakvietė visus pabendrauti ir draugėje mirusįjį prisiminti prie priešpiečių stalo.

Floridoje veik ištisus metus vyrauja sausros ir giedra. Tačiau abi laidotuvių dienas ištisai pasipylė senai bematytas atogrąžų lietus. Atrodė, kad ir visa saulėtas Floridos dangus pravirko priimdamas į "laisvę didelę ir plačią" garbingą žmogų, taurų lietuvių dr. Vytautą Damijonaitį, kaip "lauktą svečią".

Jonas Daugėla

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašo-
me kreiptis į ČIPKUS
REALTY, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

RELIGINIŲ GIESMIŲ PLOKŠTELĖS SUTIKTUVĖS

Švč. M. Marijos Gimimo parapijos choras išleido labai reikalingą ir laukiamą religinių giesmių plokštelę — "Dievas mūsų prieglaudą". Plokštelės sutiktuvės įvyko š. m. balandžio 24 d. parapijos salėje, Marquette Parke, Chicagoje.

Choro pirm. Zigmas Moliejus, pradėdamas vakarą, paasveikino susirinkusius choristus ir svečius, įvertino parapijos klebono kun. Antano Zakarausko, dirigento Antano Lino, vargonininko Kazio Skaisgirio ir visų choristų pastangas bei ryžtą išleisti labai reikalingą ir daugelio laukiamą religinių giesmių plokštelę. Dėkojo mecenatams ir rėmėjams už įgalinimą šiai plokštei išvysti dienos šviesą. Klebonui, meniniams vadovams, buvusios choro valdybos nariams ir K. Skelly, išdainavusiai chore 55 metus, prisegė po gėlytę.

Buvusi choro pirmininkė R. Sabaliūnienė papasakojo apie choristų pastangas bei pasišventimą lietuviškai giesmei ir neskaičiuojamas repetitorius sugaištas valandas bei dienas.

Klebonas kun. A. Zakarauskas priminė ir pinigų reikšmę, atliekant panašaus pobūdžio darbą. Nuvykus į studiją tartis dėl rekordavimo, vadovai pareiškė, kad studijos durys atsidarys tik tada, kai pinigai bus ant stalo. Toks pareiškimas nuliūdino choro vadovybę, bet buvo surasta išeitis, gauta pagalba ir darbas atliktas. Klebonas džiaugėsi ir didžiavosi savo parapijos choru, nes kito tokio lietuvių bažnytinio choro nėra visame pasaulyje o jo įdainuotų giesmių plokštelė liks amžinu paminklu.

Dirigentas A. Linas džiaugėsi išleista plokšte ir dėkojo visiems choris-tams, solistams, muzikams, mecenatams, spaudai, radi-jui ir ypač klebonui už jo materialinę paramą ir nuolatinę globą.

Mecenatų vardu šiltą ir nuoširdų žodį tarė Lietuvių

Fondo tarybos pirmininkas, didis dainos puoselėtojas, solistas Stasys Baras.

Stambiausi aukotojai: Lietuvių Fondas 1,000 dol., klebonas kun. Antanas Zakarauskas 500 dol., restoranas "Neringa" (A. Buivydienė) 200 dol., kiti po mažiau. Choro valdyba mecenatams ir talkininkams įteikė po plokštelę, o choro muzikinius vadovus: K. Skaisgirį ir A. Liną apdovanojo puikiu medžio raižiniu ir dail. Kasiulio paveikslu.

Išklusius iš naujos plokštelės giesmių, sugiedojus chorui ilgiausių metų ir klebonui sukalbėjus maldą, visi dalyviai buvo pavaišinti karšta vakariene. Plokštelės sutiktuvėjų pobūvis praėjo nuoširdžioje ir jaukioje nuotaikoje. Dalyvavo arti 150 choro šeimos narių, rėmėjų ir bičiulių. Prasmingi darbai ir pobūviai dar labiau suartina bei paskatina bendrai veiklai.

Šių metų bažnytinio choro vadovybę sudaro: pirm. Zigmas Moliejus, vicepirm. Regina Sabaliūnienė, išdėninkė Dana Zazienė ir sekretorius Bronius Polikaitis.

Plokštelė gaunama pas choro valdybos narius ir klebonijoje. Auka 8 dol.

KNYGOS PRISTATYMAS

Dr. Antano Rukšos istorinio veikalo "Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės" II tomo (Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia), pristatymas įvyko balandžio 25 d. Jaunimo Centro kavinėje, Chicagoje. Popietei vadovavo Lietuvių karių veteranų sąjungos "Ramovė" Chicago skyriaus vicepirm. Ed. Vengianskas. Su prelegente Alicija Rūgyte supažindino Savanorių kūrėjų sąjungos centro valdybos ir ramovėnų Chicago skyriaus pirm. Jonas Švedas.

Prelegentė istorikė Alicija Rūgytė, susirinkusius knygos mylėtojus supažindino su knygos autoriumi dr. Antanui Rukša ir aptarė knygos turinį. Knygoje aprašyti ilgu amžių lietuvių-lenkų santykiai, istorinė raida ir lenkų bandybai lie-

Grandinėlės šokėjai gegužės 2 d. CCC teatre davė koncertą "Nuo Sudaužtinio iki Kūpolinio" su sol. Aldona Stempužiene-Švediene. Ši programa bus pakartota šį šeštadienį, gegužės 8 d. 8 val. vak. Chicagoje Marijos High School auditorijoje. Nuotraukoje detalė iš šokio "Oželis".

tuvius pajungti saviems tikslams. Knyga užsklesta kovų dėl Lietuvos nepriklausomybės Gardino operacijų aprašymu.

Knygos autorius, mokėdamas daugelį kalbų naudojo pirminiais šaltiniais ir atidengė daug iki šiol nežinomų faktų. Nors knygoje aprašyti istoriniai įvykiai, bet skaitoma lyg apysakos. Kalba ir spauda gera.

Lietuvių karių veteranų "Ramovės" centro valdyba nusipelnė pagarbos ir padėkos už kovų dėl Lietuvos nepriklausomybės įamžinimo. Tris stambius veikalus išleisti yra nemažas darbas, pareikalavęs daug darbo ir lėšų (trečias tomas tebėra spausdėję). Ryžtas ir pasiaukojimas visas kliūtis nugali.

Popietėje dalyvavo apie 130 žmonių, daugiausiai ramovėnai, šauliai ir birutininkės. Birutininkių rūpesčiu, kurioms vadovavo K. Leonaitienė, visi dalyviai buvo pavaišinti.

• **Jaunimo Centro** antrasis koncertas įvyks š. m. gegužės mėn. 23 d. 3 val. p. p. Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Programoje Lietuvių Operos Choras atliks 16 ištraukų iš praeityje statytų operų.

Lietuvių Operos Choro meno vadovas ir dirigentas — Alvydas Vasaitis dirigento asistentas — Arūnas Kaminskas, chormeisteriai — Alfonsas Gečas ir Emilija Sakadolskienė.

Bilietai gaunami "Gifts International", 2501 West 71st St., Chicago, Ill. 60629 ir pas Jaunimo Centro valdybos narius. Po koncerto — vaisės Jaunimo Centro kavinėje.

Koncertą rengia Jaunimo Centro valdyba. Chicago Lietuvos Operos Choras savo honorarą aukoja Jaunimo Centro išlaidoms pa-

dengti. Visi kviečiami koncerte dalyvauti.

• **Maironio**, Tautos žadin-torjo, 50 metų mirties minėjimas rengiamas š. m. gegužės mėn. 16 d., sekma-dienį, 3 val. po pietų, Chi-cagoje, Jaunimo Centro di-džiojoje salėje. Kalbės poe-tas Stasys Santvara (iš Bostono) ir kun. dr. Pranas Gaida (iš Toronto, Tėviškės žiburių redaktorius). Meni-nę dalį atliks solistai Roma Mastienė ir Algirdas Bra-zis, akompanuojant muzi-kui Aloyzui Jurgučui.

Į minėjimą įėjimas lais-vas. Visi kviečiami daly-vauti. Po minėjimo J. C. ka-vinėje dalyvių pabendravi-mas.

Rengia LST Korp! Neo-Lithuania (Chicago padali-nys).

• **Juozės Augustaitytės-Vaičiūnienės** p o m i r t i nės knygos Lietuvių Vestuvės ir Eglė žalčių Karalienė pristatymas bus š. m. ge-gužės mėn. 7 d. 7 val. vak. Chicago Jaunimo Centro kavinėje.

Programoje autore, jos kūrybą ir jos darbus aptars Nijolė Jankutė-Užubalienė ir Halina Plaušinitienė. Iš-trauką iš vaidinimo "Eglė žalčių karalienė" atliks jau-nimas. Vakaronę — knygos pristatymą rengia Chicago Jaunimo Centro Moterų Klubas, vadovaujamas Sa-lomėjos Endrijonienės.

NURSING SUPERVISOR

Large home health care agency is seeking supervisors. Must have Masters Degree in Nursing or Public Health with an emphasis in nursing and at least two years experience in community health nursing. Prior experience in supervision, clinical teaching or related area preferred.

Interested applicant should submit resume to:

Ann Veal
VISITING NURSE ASSOCIATION
OF METROPOLITAN DETROIT
7700 SECOND AVE.
DETROIT, MICHIGAN 48202

(313) 875-3266

An equal opportunity employer

SKILLED JOBS

Due to recent acquisitions, we are in the process of expanding our manufacturing staff at our Garfield Hts. plant. The following skilled openings exist:

HOURLY

- LEAD MAINTENANCE/DIESETTER (HEAVY PRESS)
- DIESETTER (HEAVY PRESS/PRESS BRAKE)
- MAINTENANCE (HEAVY PRESS)
- (PRESS BRAKE AND GENERAL PLANT MAINTENANCE)

These positions require a minimum of 4-5 years experience. Application will be accepted at the plant Monday, April 26 & Tuesday, April 27, 1982 between 1 p.m.-5 p.m. only.

SALARIED

- GENERAL FOREMAN (HEAVY PRESS)
- Experienced in sheet metal, fabrication and assembly. PLEASE APPLY IN PERSON WITH RESUME.

THE HIGHLAND GROUP, INC.

(MARTIN PLANT)
MIDWEST INDUSTRIAL PARK,
9300 MIDWEST AVENUE,
GARFIELD HTS., OHIO 44125.
(Located off I-480 E. 98th St., exit, North of Granger Rd.)
Equal Opportunity Employer
No Phone Call Please

(17-18)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar es!?

LIETUVIŲ FONDAS **LITHUANIAN FOUNDATION**

2422 WEST MARQUETTE RD.
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 925-6897
U.S.A.

1982 kovo mėn. įnašai.

Santrumpos: atm. įn. — atminimo įnašas, po: įmažintojas, pad. — padidino, jm. — įmokėjo, suma po pavardės — įnašų iš viso, įgal. — įgaliotinis, atst. — atstovas.

2x	\$10.00	Barzda Stasys, atm. įn. jm. LF įgal. J. Krivis 2 asm. aukas \$10.00, Micevičius Kazys, atm. įn. pad. Micevičienė Genovaitė \$110.00.
9	\$25.00	Bogdanovičius Stefan, atm. įn. pad. Jonkus Vladislava \$325.00, Dambrauskas Ant. ir Malvina, atm. įn. pad. Dambrauskas Tomas \$150.00, Ivaškienė Joana, atm. įn. pad. Ivaška Paul ir Joanna \$150.00, Jonkus Petras, atm. įn. pad. Jonkus Vladislava \$375.00, Korius-Koronkevičius Zozislovas ir Stasė \$375.00, Leškys Mykolas Gediminas ir Jina \$125.00, Milius Jonas K. atm. įn. pad. Milienė Albertina \$250.00, Sakys Kazys ir Salomėja \$210.00, Seliukas Bronius ir Angelė \$125.00.
1	\$35.00	Vaičiūrgis Arvydas, atm. įn. pad. Vaičiūrgis Birutė V. \$700.00.
1	\$40.00	Radionovienė Angelė, atm. įn.: Dielininkaitis Zigmas \$40.00.
10	\$50.00	Baltrušaitis Justinas \$300.00, Baltrušaitis Gaudentas \$300.00, Miežienė Juzefa, atm. įn. atst. Mieželis Raimond, pad. Lauraitis Aleksas ir Vena \$125.00, Nausėda Juozas \$50.00, Nauragis Ipolitas, atm. įn. jm. Sprindys Antanas ir Irena bei Velbasiš Simas ir Alė \$50.00, Nelsas Romas ir Angelė \$350.00, Šakių apskr. klubas, jm. Jurksaitis Juozas \$950.00, X 2,050.00, Vaičiūrienė Adelė, atm. įn. pad. Madeikis A. \$125.00, Statkuvienė Emilija, atm. įn.: Statkus Kazimieras \$50.00.
1	\$68.00	Chicagos aukštesnioji lituan. mokykla, jm. Masilionis Juozas \$1,250.00.
1	\$75.00	Eidėnas Eugenija \$1,200.00.
52	\$100.00	Arbas Edmundas ir Alė \$700.00, Ardaravičius Mykolas atm. įn.: Gustienė Ona, sesuo \$100.00, Bajalis Henry ir Adelė \$230.00, Balčiūnas Juozas Švaistas, atm. įn. pad. Balčiūnas Aleksandra \$1,100.00, Bandzevičius Kazimieras ir Ona \$1,100.00, Barauskas Rymantė Teresė \$100.00, Brinkienė Sofia, pad. Brinkis Zigmas, M.D. \$400.00, Butkus Povilas ir Birutė \$325.00, Bulota Jūratė Avižienienė, dukta, atm. įn.: Bulota Antanas ir K. \$100.00, Butkus Jonas ir Elena \$430.00, Deveikis Stasys ir Ona \$200.00, Dovydaitis Vincas ir Ema \$200.00, Druseikis Algimantas \$100.00, Gauronskas Peter Marija \$200.00, Giedraitis Rolandas, dr. ir Danutė DDS \$400.00, Gimbutas Marija, Ph. D. \$100.00, Grakauskas Vytautas ir Nijolė \$400.00, Grušas Gintaras \$100.00, Jodelė Julius ir Ingrida \$100.00, Jusionis Jonas, dr. ir Jadvyga \$1,800.00, Kazakevičius Juozas \$200.00, Kazlauskas Vincas ir Valerija \$400.00, Lembergas Pranas atm. įn. pad. Lembergas Monica \$435.00, Lembergas Vitalis ir Danutė \$210.00, Lithuanian National Club of Montello jm. dr. Bizinkauskas Petras klubo p-kas \$100.00, Lukšis Kazimieras, atm. įn. pad. Lukšis Antanina \$700.00, Macėnienė Onutė \$100.00, Maskoliūnas Aleksas ir Melania \$200.00, Mickevičius Stanislovas \$100.00, Mikuckis Algis ir Vida \$100.00, Milaknis Antanas, vet. dr. ir Halina \$1,125.00, Motiejūnas Jonas ir Elzbieta, atm. įn.: Motiejūnas Jonas ir Ona \$100.00, Oksas Leo ir Izabela \$800.00, Pakalnis Pranas ir Salomėja \$100.00, Plukas Vytautas ir Genovaitė \$100.00, Račkauskienė Vlada \$100.00, Radzevičius Vincas, atm. įn.: Radzevičius Juozas ir Kastulė \$100.00, Radvenis Gregor ir Janina \$500.00, Raulinaitis Algis ir Angelė \$200.00, Razutis Antanas \$200.00, Sadauskas Gasperas ir Sadauskienė-Jurėnaitė Uršulė, atm. įn.: Sadauskas Jurgis, M.D. \$100.00, Simonis Jonas ir Marija \$100.00, Simonėlis Barbora, atm. įn.: Simonėlis Alfonsas \$100.00, Sirutis Aloyzas ir Gražutė \$100.00, Standard Federal Savings, jm. Stasys J. Baras \$100.00, Stančikas Bronius \$100.00, Tamošaitis Stasys, atm. įn. pad. Tamošaitis Vytautas ir Irena \$300.00, Tumas Hermanas, atm. įn., Turnienė Elena atst.: Jurgilas Jonas, Dr. ir Stella \$100.00, Vaičienė Marcelė \$100.00, Velža Vladas ir Eleonora \$501.00, Vilkutaitienė-Barauskaitė Liucina, atm. įn.: brolis Stasys J. Baras \$100.00, Žirguliene Justina \$100.00.
1	\$110.00	Marquette Parko lituan. mokykla, jm. Jagelienė Ona \$2,302.21.
1	\$140.00	Vaitkus Edmundas, atm. įn. jm. Vaitkienė Irena 6 asm. aukas \$140.00.
1	\$170.00	Petrušaitis Egidijus, atm. įn. atst. Pažėra Elena 16 asmenų aukas \$170.00.
8	\$200.00	Bacevičius Vytautas ir Sofija \$500.00, Dzenkaitis Juozas ir Bronė \$500.00, Galdikas Antanas ir Filomena \$500.00, Grigaliūnas Anicetas, vet. gyd. \$3,500.00, Motieka Antanina \$1,200.00, Senikas Kazys, atm. įn. atst. Kizevičius Kęstutis 5 asmenų aukas \$200.00, Šeputa Jonas ir Ona \$200.00, Uksas Jurgis ir Marcelė \$1,200.00.
1	\$225.00	Biliūnas Vytautas, atm. įn. atst. Mickienė Meilė 12 asmenų aukas \$225.00.
1	\$250.00	Gimbutienė Elena, atm. įn. atst. Cinikienė Aldona 19 asmenų aukas \$250.00.
1	\$300.00	Jablonskis B. ir Pranė (mirusi) \$600.00.
1	\$500.00	Cinga Jonas ir Aldona \$1,601.00.
2	\$1,000.00	Gražulis Bronius, atm. įn.: Gražulis Akvilė \$1,000.00, X \$16,000.00.
1	\$1,227.15	Janušaitis Juozas, atm. įn., test. palikimas jm. Dovydaitis Vincent ir Joseph \$1,227.15.
95	Iš viso 95	\$12,685.15

Los Angeles LF komitetas — pirm. Jonas Cinga, izd. Pranas Grušas — pagal 1982.III.12 raštą atsuntė surinktas įmokas \$6,895.00 Lietuvos Fondas įžengė į trečią milijoną ir pagrindinis kapitalas 1982.IV.1 pasiekė \$2,172,835.35. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą \$921,585.77. Palikimai sudaro svarbią Lietuvos Fondo kapitalo dalį. 1982.IV.1 palikimais gauta \$535,210.48.

LB Vidurio Vakarų apygardos apylinkių atstovų suvažiavimas

JAV LB Vidurio Vakarų apygardos apylinkių pirminkų ir atstovų suvažiavimas įvyko š. m. balandžio 25 d. Jaunimo Centre, Chicagoje.

Suvažiavimą atidarė ir pravedė apyg. pirm. Kazys Laukaitis, sekretoriavo Agnė Katiliškytė. Prie prezidiumo stalo buvo pakviesti ir kiti apyg. valdybos nariai: Danguolė Valentinaitė, Stasys Jokubauskas, Romualdas Nemickas, Linas Šoliūnas, o taip pat PLB valdybos atstovas Antanas Juodvalkis, Lietuvos Fondo dr. Antanas Razma ir švietimo tarybos pirm. Juozas Plačas.

Pirmininkas K. Laukaitis ir išdėstininkas Linas Šoliūnas savo pranešimus įteikė raštu ir jų neskaitė. Apygardos veikla buvo plati ir šakota. Dalyvavo tarybos sesijose, minėjimuose, lankė apylinkes, ruošė kultūrinius renginius. Finansiniai reikalai tvarkomi gerai ir kasoje yra nemažas pinigų likutis, ką patvirtino ir kontrolės komisija. Švietimo reikalais kalbėjo J. Plačas ir nusiskundė mokinių mažėjimu šeštadieninėse lituanistinėse mokyklose. Šiuo metu JAV veikia 32 lit. mokyklos su 1490 mokinių ir dirba apie 300 mokytojų, kurių 2/3 jau yra tų pačių mokyklų auklėtiniai. Padėtis yra aliarmuojanti ir visi turėtų ateiti švietimo darbuotojams į talką. Spaudos raginimų jau nepakan-ka, nes tokios šeimos lietuviškų laikraščių neskaito; tad belieka megzti asmeninius ryšius su jaunomis šeimomis. Daug gali padėti kaimynai ir ypač seneliai, paragindami vaikaičius lėsti į lit. mokyklas. Mažėjant mokiniams, mokyklų išlaikymas sunkėja ir reikalauja visuomenės didesnės paramos.

Kažkaip pas mus nutiko, kad lit. švietimas yra paliktas mokinių tėvams ir Lietuvos Fondui, kai tuo tarpu laisvinimo reikalai visuomenės remiami plačiausiu mastu. Lietuviškoji visuomenė turėtų lygiai remti švietimo-kultūros reikalus, kaip ir visuomeninius-politinius.

Apylinkių pranešimai buvo ne vienodo lygio. Vieni apylinkės veiklą detalizavo ir pranešė vyraujančias nuotaikas, kiti pasitenkino bendru žvilgsniu, o kitų ir visai nebuvo. Dėl žmonių kaitos, senosios didelės apylinkės pamažu nyksta ir veikla silpnėja arba ir visai užmiega, o naujos — jaunos

ANTANAS JUODVALKIS

apylinkės auga ir jų veikla yra labai gyva. Pavyzdžiui galima būtų suminėti kles- tinčią ir augančią Lemonto apylinkę ir lit. mokyklą, o nykstančią ir merdinčią seniausios kolonijos lietuvių apylinkę Bridgeporte.

Nei apygardos, nei apylinkių pranešimai didesnių diskusijų nesukėlė, praėjo ramiai.

Prieš pietų pertrauką buvo įteikti Krašto valdybos paskirti žymenai kai kuriems lietuvių bendruomenės veikėjams. Žymenų paskirstymas jau Detroite sukėlė dalyvių tarpe nepasitenkinimą, nors viešai ir nebuvo pareikšta, ir praėjo blankiai. Atrodo, atrinkimas padarytas nerūpestingai ir paskubomis, nors apdovanotojų buvo ilgas sąrašas (virš 120 žmonių). Vietoje gero darbo, atžymėjimų paskyrimas įnešė nepasitenkinimą ir pagrįstą kritiką. Lūdna buvo žiūrėti, kai lygiai veiklių apylinkių pirmininkai, vienas atžymėtas, o kitas ne. Kaip laureatų atrinkimas, taip ir atžymėjimų paskyrimas turi būti labai rūpestingai atliktas.

Grįžtant prie suvažiavimo darbų, į naują apygardos valdybą buvo išrinkti šie: Kazys Laukaitis, Agnė Katiliškytė, Viktoras Garbonkus, Rasa Šoliūnaitė, Linas Šoliūnas, Modestas Jakaitis ir Remigijus Sužiedėlis. Į kontrolės komisiją: Danguolė Valentinaitė, Julius Balutis ir Stasys Jakubauskas.

Skaičiuojant balsus, į suvažiavusius prabilo PLB valdybos vardu A. Juodvalkis. PLB valdyba dėkojo už iki šiol teiktą apygardos ir apylinkių paramą, prašė talkos didiesiems uždaviniams įvykdyti: remti Lituanistikos katedros ir II-jo PL Dienų finansavimą, linkėjo darnaus ir vaisingo darbo.

Tik visų sutartinu darbu, talka ir parama pasieksime didžiųjų Lietuvos Bendruomenės tikslų ir įgyvendinsime didįjį tautos troškimą atgauti laisvę ir valstybinę Lietuvos nepriklausomybę.

Pasaulio lietuvių redaktorius Bronius Nainys prašė talkos korespondencijomis ir naujomis prenumeratomis. Artėjančių rinkimų metu, reikia įvykdyti P. l. naujų prenumeratorių vajų. Spaudos mėnesiai reikalingi ir stropiai vykdytini.

Lietuvių Fondo pradininkas ir II PL Dienų organi-

zacinio komiteto pirm. dr. Antanas Razma pasidžiaugė nuolatinio Fondo kapitalo augimu ir didėjančiomis pajamomis kurios atiduodamos remti liet. švietimą, kultūrą, mokslą, meną ir jaunimą. PL Dienoms reiks daug lėšų, nes įvyks 5 dideli renginiai: VI Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, V Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, II Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, VI-ji JAV ir Kanados dainų šventė ir kultūriniai renginiai, jų tarpe opera I LITUANI

Prašė apylinkių talkos ir finansinės paramos.

Rezoliucijų komisijos vardų Juozas Masilionis pateikė 5 rezoliucijas šiais reikalais:

1. Lituanistinio švietimo,
2. Kapinių komiteto priklausomybės,
3. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimo,
4. Dariaus-Girėno pašto ženklų išleidimo,
5. Padėkوتا apyg. valdybai ir jos pirmininkui už gerą 3-jų metų veiklą.

Pirmosios trys rezoliucijos sulaukė plačių diskusijų ir buvo priimtos gerokai pakeitus. Išstas jų turinys bus paskelbtas vėliau.

Suvažiavimą užsklendė pirm. K. Laukaitis, kviesdamas atstovus raginti savos apylinkės lietuvius, kad dalyvautų tarybos ir seimo atstovų rinkimuose.

Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Suvažiavime dalyvavo 105 atstovai ir svečiai.

Detroit

MAIRONIO MINĖJIMAS

Poeto Maironio minėjimas įvyks gegužės 16 d. šv. Antano parapijoje. 10:30 val. šios parapijos bažnyčioje už jo sielą bus atnaušaujamos šv. mišios ir po jų parapijos kavinėje bus pravesta akademija ir meninė dalis. Girdėsime St. Santvaro kalbą ir muz. St. Sližio moterų kvartetą. Bus paskaityta ir iš Maironio kūrybos.

Minėjamą rengia Detroito lietuvių kultūros klubas kuriam vadovauja agr. Antanas Musteikis.

GEGUŽINĖS PAMALDOS

Šv. Antano bažnyčioje gegužės mėn. po 10:30 val. šv. mišių bus ir gegužinės pamaldos, o birželio 13 įvyks ir šv. Antano atlydai.

PAMINĖTAS ŠV. JURGIS

Detroito skautai balandžio 25 d. Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje paminėjo savo globėją šv. Jurgį. Organizuotai dalyvavo 10:30 val. mišiose ir po jų turėjo sueigą.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvos Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO ILLINOIS 60629“

Visi statykime Lietuvos Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuvių išlaikymas.

BOSTONO LIETUVIAI

LAISVĖS VARPO RENGINYS

Pavasariniam Laisvės Varpo koncerte programą atliko Bostono vyrų sekstetas, kuriam vadovauja kompozitorius Julius Gaidelis. Sekstetą sudaro: tenorai — Helmutas ir Norburtas Lingertaičiai; baritonai — Bronius Banaitis ir Ričardas Lizdenis ir bosai — Vytautas Eikinas ir Pranas Šimkus. Seksteto pirmininkas — Vytautas Eikinas.

I ši Laisvės Varpo renginį susirinko gražus būrys lietuvių.

APIE MŪSŲ MITYBĄ

Š. m. balandžio 24 d. Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubo susirinkime prelegentė buvo prof. Janina Budreikienė, kuri profesoriją Mounth Ida junior kolegijoje.

Jos paskaitos tema buvo: Šių dienų mitybos mokslo apžvalga. Maistas esąs žmogaus sveikatos pagrindas. Blogai ar vienašališkai maitinantis ardama sveikata. nuo maisto priklauso vaiko augimas proto vystymasis ir pan. Blogas ir neišbalansuo-

tas maistas žaloja ne tik žmogaus kūną bet ir smegenis. Gerai mitybai žmogui į parą reikia apie 3 stiklines pieno, vaikams kiek mažiau. Toliau, žuvis, paukštiena, kiaušiniai, sūris ir pan. būtinai reikalingi. Tik svarbiausia, nereikia padauginti. Organizmui reikalingas tam tikras skaičius klorijų, o kas per daug, tai tukina žmogų. Duona geriausia pilnų grūdų, o daržovės tai įvairios. Būtina ir labai svarbu vitaminai ir įvairūs mineralai. Trūkstant kai kurių mineralų, slenka plaukai, genda dantys. Bet vitaminai ir mineralai dažniausia gaunami iš maisto, jeigu tas maistas yra įvairus. Aiškino kokio maisto ir kiek reikalinga žmogui, kokie vitaminai iš kokio maisto gaunami, Ne gaunant pakankamai vitaminų ar mineralų iš maisto, galima juos pirkti atskirai. Padauginimas vitaminų irgi yra kenksmingas. Maisto kiekis yra nustatomas pagal žmogaus svorį.

Po paskaitos buvo daug klausimų ir prelegentė į juos atsakinėjo. Be to, davė visiems susirinkusiems

svorio, klorijų, vitaminų, mineralų ir kita lentelės, kuriose nurodomo kiek kur tokių medžiagų yra, kiek jų reikalinga ir kas kenksminga. Paskaita buvo labai įdomi.

Po paskaitos visos moterys ėjo į klubo užkandinę, kur vaišinosi ir dar šnekučiavusi.

• Baisiojo birželio minėjimas Bostone įvyks birželio 12 d., šeštadienį, 6 val. vakaro šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje bus pamaldos už išvežtuosius, o po pamaldų salėje bus minėjimas. Rengia Jono Vanagaičio šaulių kuopa.

• Laisvės Varpo rudens koncertas įvyks spalio 17 d. Lietuvių Piliečių Draugijos salėje, So. Bostone.

• Kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio 17 d. Lietuvių Piliečių Draugijos salėje, So. Bostone. Rengia Jono Vanagaičio šaulių kuopa.

LIETUVIŠKŲ PARAPIJŲ METŲ TEMOS

Palengvinti vietinį ir asmeninį Lietuviškų Parapijos Metų planavimą, Metų koordinacinis komitetas siūlo šias temas:

Metų tema: Lietuviška

parapija — mūsų religiniai ir tautiniai namai. Temos atskiriems mėnesiams:

1. Gegužis: Lietuviška parapija Kristaus Bažnyčioje.
2. Birželis: Lietuviška parapija ir lietuvis kunigas.
3. Liepa-rugpjūtis: Mano (tėvų, senelių, giminių) parapija Lietuvoje.
4. Rugsėjis: Jaunimas — lietuviškos parapijos širdis.
5. Spalis: Lietuviška parapija — dvasinio gyvenimo židiny.
6. Lapkritis: Lietuviškų

parapijų praeitis — mūsų dabarties dalis.

7. Gruodis: Lietuviška parapija ir lietuviška šeima.
8. Sausis: Lietuviška parapija Dievo globoje.
9. Vasaris: Meilė lietuviškai parapijai — meilė tautai.
10. Kovas: Lietuviška parapija ir aš.

Siūloma Lietuviškų Parapijų Metus iškilmingai užbaigti šv. Mišiomis ar pamaldomis ateinančių metų šv. Kazimiero šventėje kovą 4 dieną.

Lietuviškų Parapijų Metų Komitetas

BENDROJI XXXII-JŲ ŽAIDYNIŲ PROGRAMA

1982 m. gegužės 7-9 dienomis Clevelande, Ohio

Penktadienis, gegužės 7 d.

Nuo 6:00 PM — Registracija, informacija, susipažinimo vakaras, Lietuvių namuose, 877 East 185 St., Cleveland, Ohio. Veiks restoranas ir baras.

Šeštadienis, gegužės 8 d.

Nuo 7:30 AM per visą dieną. Informacijos centras veiks Howard Johnson's Lakefront Motor Lodge, 5700 S. Marginal Rd. Tel. (216) 432-2220.

Nuo 9:00 AM iki 6:00 PM Krepšinio ir tinklinio varžybos Cleveland State University, Lakeland Community College ir Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos salėse. Krepšinis žaidžiamas visose salėse, tinklinis tik Cleveland State University.

Nuo 9:00 AM Šachmatų varžybos, H. J. Lakefront Motor Lodge.

7:30 PM Žaidynių banketas — programa, vakarienė, šokiai — Slovenian Auditorium viršutinėje salėje. Kaina — \$15.00 asmeniui ir šokių vakaras jaunimui — Slovenian Auditorium apatinėje salėje — orkestras, bufetas. Įėjimas — \$3.00 asmeniui. Salės adresas: 6409 St. Clair Ave. Tel. 361-5115.

Sekmadienis, gegužės 9 d.

10:00 AM šv. Mišios — Dievo Motinos parapijos bažnyčioje.

10:30 AM šv. Mišios — šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

Nuo 9:00 AM Krepšinio ir tinklinio varžybų tąsa Cleveland State Universiteto salėse.

Nuo 9:00 AM Šachmatų tąsa — Howard Johnson's L.M.L.

12:30 PM Vyrų ir moterų tinklinio finalas.

1:30 PM Iškilmingas žaidynių aktas ir paradas.

2:00 PM Jaunių A krepšinio finalas.

3:30 PM Vyrų A krepšinio finalas.

Visos krepšinio ir tinklinio rungtynės vyks tik Cleveland State universiteto salėse — East 22 St. tarp Euclid ir Chester.

Lakeland Community College — State RTE 30 ir I-90, Mentor, Ohio, tel. (216) 953-7000. Važiuoti I-90 iki RTE 306 ir 306-tuoju į pietus.

Dievo Motinos parapijos salė, 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio, tel. (216) 531-4263.

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

DALIA KASULAITIS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS**

ČEKIŲ SĄSKAITA

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

**PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS**

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

SUEIGA SU JAUNATVIŠKU ŠVYSTELĖJIMU

S.m. balandžio 23 d. vakare, Clevelando Lietuvių Namų žemutinėje salėje įvyko Neringos Skaučių Tunto iškilminga sueiga, kuriai talkininkavo Clevelando Skautininkų Draugovė. Salė buvo skoningai paruošta sueigai, su puošniu vaišių stalų ir skoningai išrikuotomis kėdėmis bei staleliais. Tai tunto šventė, kuri, sutapdama su tarptautinio skautų globėjo - Sv. Jurgio diena, praėjo jaunatviško švystelėjimo ženkle.

Susirinkus gausiam būriui skautininkų ir skautininkų bei viešnių ir svečių, ps. Julija Taorienė trumpu žodžiu atidarė sueigą, o fil. dr. Stepas Matas kalbėjo apie Sv. Jurgį, kuris simbolizuoja kovą tarp gėrio ir blogio. V.s. Regina Nasvytienė perskaitė Vyr. Skautininkės įsakymus: buv. tuntininkė Elena Nainienė apdovanoja Ordiną už Nuopelnus, v.s. Malvina Svarcienė - Lelijos Ordiną, o Virginijai Juodišiučiai, baigusiai Gintaro Vadovių Mokyklos kursus, buvo įteiktas mokyklos ženklas. Antrąją įsakymų dalimi buvo paskelbta, kad į paskautininkės laipsnį yra pakeltos trys jaunos vadovės: Belzinskienė Danutė, Juodišiučė Virginija ir Nasvytytė Vilija. Skautininkės įžodį pravedė v.s. Stefanija Radzevičiūtė, naujas skautininkes įvedus į didelį dalyvaujančių skautininkų-kūrą, prie tunto vėliavos. Bu-

Po sueigos oficialiosios dalies. Iš kairės: tuntininkė v. s. S. Gedgaudienė, ps. D. Belzinskienė, ps. V. Nasvytytė, s. E. Nainienė, ps. V. Juodišiučė ir ps. I. Civinskienė J. Garlos nuotr.

vo gaudu ir miela matyti skautininkes-motinas už rankų vedančias savo dukras - Viliją Nasvytytę ir Danutę Belzinskienę - į rato vidurį. Virginijos Juodišiučės įžodį savo buvimu pagerbė jos mamytė ir močiutė.

Tuntininkė v.s. Stefa Gedgaudienė pasveikino naujas skautininkes ir apdovanojo kviesdama jas būti pavyzdžiu bendram darbui. Visa eilė sveikinimų naujas skautininkes matomai džiugino ir jaudino. Tai bene pirmas atsitikimas Clevelande po daugelio metų, kad toks jaunas prieauglis patenka į skaučių-vadovių eiles. Nėra abejonės, kad darbui ir atsakomybei jos yra gerai pasiruošusios, ką rodo jų ilgametis aktyvus dalyvavimas visuose darbuose. Esant dideliu jaunų, patyrusių va-

dovių trūkumui, reikia tikėtis kad jos visas savo jėgas ir patyrimą atiduos į pagrindinį mūsų skautybės vienetą - tuntą. Ogeros vadovės pagrindinė ypatybė yra ne tik vadovavimas, bet ir sugebėjimas išauginti bei išryškinti naujas vadoves. Siuo atveju reikia pripažinti nenuginčijamą nuopelną Neringos tunto tuntininkei ir jos štabui.

Po tradicinių skautų dainų, sueigos dalyviai vaišinos ir ilgai nesiskirstė, pagauti malonios šeimyniškos nuotaikos. Tuntininkė buvo apdovanoja tulpių puokšte, o iš Clevelando į Toronto persikeliantiems sesei Jūratei ir Gintui Neimams buvo įteikta atsisveikinimo dovanėlės. Abiejų jaunųjų veikėjų Clevelandas pasigės, o Toronto lietuvių kolo-

ija praturtės jų talentais ir veikla.

Skautininkų iniciatyva paruoštos vaišės, jaukūs pokalbiai ir jaunų skautininkų šyp-

senos labai gražiai sutapo su Sv. Jurgio šventės diena, praleista jaunatviškų vilčių ženkle.

A. Balašaitienė

CLEVELANDO PARENGIMAI

• GEGUŽĖS 8 D., šeštadienį, sportininkų vakaras-balius Slovėnų auditorijoje.

• GEGUŽĖS 8 ir 9 D.D. Šiaurės Amerikos Lietuvių sporto žaidynės. Rengia Žaibas.

• GEGUŽĖS 9 D. Partizano motinos minėjimas D. M. N. P. parapijos salėje. Rengia Birutietės.

• GEGUŽĖS 15-16 D.D. vakaronė visuomenei. Rengia Vyr. Skaučių Židinys.

• GEGUŽĖS 22-23 D. Lietuvių Rašytojų draugijos suvažiavimas Clevelande. Rengia Lietuvių Rašytojų draugija.

• GEGUŽĖS 30 D. Poeto Stasio Santvaro, 80 metų amžiaus sukakties proga, pagerbimas Lietuvių Namuose.

DĖMESIO!

Jeigu Jūs svarstote persikelti iš vienos vietos į kitą ir Jus vilioja gyvenimas be rūpesčio apartamente, tai šiuo metu rasite gražų pasirinkimą sekančiuose pastatuose:

BEACON HILL — WHITE STONE MANOR, yra patogiose susisiekimo vietose ir lietuvių gyvenamose apylinkėse.

BEACON HILL — 22230 Euclid Avenue yra šešių aukštų, turi suomišką pirtį žiemai ir maudymosi baseiną vasarai, 1 mieg. \$265.00 ir 2 mieg. \$295.00.

WHITE STONE MANOR — 18001 Lake Shore Blvd. naujas pastatas tik septyniolikos butų, kurie susideda iš vieno ir dviejų miegamųjų.

Kainos mėnesiui nuo \$275.00 už vieno miegamojo butą. Visi butai turi modernius kilimus, plytas, šaldytuvus, indams plauti mašinas ir vėsintuvą. Nuoma padengia vandenį ir šilumą.

Pensininkams speciali nuolaida.

Teirautis: telefonu 481-1604
NASVYTIS ENTERPRISES, INC.
18009 Lake Shore Blvd.
Cleveland, Ohio 44119

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

Neringos skaučių tunto balandžio 23 d. sueigos dalyviai.

J. Garlos nuotr.

AMBER STUDIOS, Inc.

Tel. (216) 531-3500

505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119

Foto ir paveikslų įrengimas. Originalūs paveikslai, grafika, drožiniai, gintaras, keramika ir... Gauti nauji foto darbai iš Algimanto Kezio. Registracija vyksta dabar dėl naujos audimo pamokos su Birute Kasperavičiene.

Galerija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 6 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais nuo 12 iki 9 val. vak. ir šeštadieniais nuo 10 iki 6 val. vak. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

PAGERBS MOTINAS

Š. m. gegužės 9 d. 11:30 val. tuoj po pamaldų įvyks Motinų pagerbimas Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje. Visos motinos ir Clevelando visuomenė kviečiama dalyvauti. Programą atliks Grandinėls jaunėji šokėjai ir kitas jaunimas. Rengia D. L. K. Birutės Draugijos Clevelando skyrius.

• **LB rinkimai** Clevelando apylinkėje vykdomi šia tvarka: Dievo Motinos parapijos svetainėje: šeštadieniais, gegužės 8 ir gegužės 15 d. — nuo 11:00 iki 1:00 val. Sekmadieniais, gegužės 9 ir gegužės 16 d. — nuo 11:30 iki 1:30 val.

Šv. Jurgio parapijos salėje: Sekmadieniais, gegužės 9 ir gegužės 16 d. — nuo 11:30 iki 1:00 val.

Visais rinkimų reikalais kreiptis į rinkimų komisijos pirmininką Juožą Čyva, tel. 486-5970.

• **Pensininkų Klubu** suėjimas bus gegužės 5 d., trečiadienį Naujos parapijos kavinėje. Bus motinų pagerbimas, tad prašome moteris kuo gausiau dalyvauti suėjime.

• **Danutei ir Vytui Sirgėdams** balandžio 10 d. gimė dukrelė Lina-Diana.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

32-JŲ SPORTO ŽAIDYNIŲ PARĖMIMUI

BALIUS-VAKARAS

SU MENINE PROGRAMA IR ŠOKIAIS,

įvyks š. m. gegužės mėn. 8 d., šeštadienį, 7:30 val. vak.

SLOVENIAN NATIONAL HOME — SLOVĖNŲ NAMŲ
VIRŠUTINĖJE SALĖJE, 6409 ST. CLAIR AVE.

Meninę programą išpildys: Instrumentalinis duetas — DALIA MIŠKINYTĖ — fleita, GINIUS MAČYS — gitara ir Clevelando "Pilėnų" Skautų tunto OKTETAS "BUDEK", vadovaujamas A. Bielskaus.

Šokiams gros G. MAČIO KAPELA.

Karšta vakariene gėrimai, loterija ir kitos pramogos. Veiks ir baras. Bilietus galima užsisakyti pas: Nijolę Motiejūnienę, telef. 531-2131 arba 486-9670 ir pas Romą Tatarūnienę telef. 531-5924. Įėjimas 15 dol. asmeniui.

Šokių vakaras jaunimui — orkestras, bufetas, Slovėnų namų apatinėje salėje. Įėjimas \$3.00 asmeniui.

Kviečiame visus atvykti ir pabendrauti su sportininkais ir jų vadovais!

Rengia: (42-JŲ ŠALFASS SPORTO ŽAIDYNIŲ ORGANIZACINIS KOMITETAS)

XXXII-jų Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynių organizacinio komiteto pirm. Vytautas Jokūbaitis įteikia Clevelando miesto merui George V. Voinovichiui sporto žaidynių medali, už jo teikiamą paramą lietuviams sportininkams. Nuotraukoje matomi dalis komiteto narių, dalyvavę miesto rotušėje medalių įteikime. Iš kairės: kun. J. Bacevičius, šalia jo Žaibo klubo pirm. J. Kijauskas, komiteto pirm. V. Jokūbaitis, meras G. Voinovich, už jo R. Sabaliauskas, V. Čyvas ir N. Motiejūnienė.

JAV LB OHIO APYGARDOS KANDIDATAI Į TARYBĄ IR SEIMĄ

Š. m. gegužės 8-17 dienomis rinksime JAV LB X-ją Tarybą ir atstovus į VI-tąją Pasaulio LB Seimą.

Ohio apygardoje į X-tąją

Tarybą ir į VI-tąją Seimą kandidatuoja šie asmenys: Akelaitis, Vincas, 60 m., komersantas; LB Clevelando apylinkės valdybos sekretorius.

Ardys, Juozas, 59 m., inžinierius; Pasaulio LB Seimo atstovas.

Bublys, Romualdas, 43 m., inžinierius; JAV LB VII-sios Tarybos Prezidiumo se-

kretorius, IX-osios Tarybos narys.

Kripavičiūtė, Zita, 25 m., mokytoja; LB Clevelando apylinkės išdininkė.

Krokys, Bronius, 64 m., chemikas-analistas; LB Rochesterio apylinkės pirmininkas, Lituanistinės mokyklos vedėjas ir mokytojas.

Kudukis, Raimundas, 42 m., inžinierius; JAV LB VIII-osios Tarybos pirmininkas, IX-sios Tarybos narys.

Žiedonis, Kazys, 75 m., miškininkas; LB Ohio apygardos vicepirmininkas.

Be šių asmenų, tik į Seimą, dar kandidatuoja:

Lenkauskas, Edmundas, 58 m., med. daktaras; JAV LB Garbės Teismo pirmininkas, LB Tarybos narys 4-rias kadencijas.

Ohio apygardos rinkėjai turės teisę balsuoti už 6 kandidatus į Tarybą ir už 5 kandidatus į Seimą. Suprantama, rinkėjas galės balsuoti ir už mažiau kandidatų negu nustatyta riba.

"Pasaulio Lietuvis" savo vedamajame (1982) kovas, rašo: "Abieji rinkimai yra svarbūs. Nuo JAV LB tarybos sudėties priklausys tolimesnė Amerikos lietuvių veikla, o Pasaulio Lietuvių bendruomenės Seimas ateinanties penkeriems metams lietuviškos veiklos kryptis nustatys visai išsivijai".

Laikykime kiekvieno sąmoningo lietuvių pareiga dalyvauti savo bendruomenės organų rinkimuose.

(sk)

• **Gintaro patalpa** nuo gegužės 1 dienos kiekvieną šeštadienį bus atidaryta iki pirmos valandos nakties kokteiliams. Kokteilių metu Gintare bus muzika, pasirodys mūsų kolonijos talentai, o kartais ir svečiai iš kitų miestų. Už įėjimą į Gintarą šeštadienį vakarais po 9 val. vak. bus įmamas \$2.00 mokestis už asmenį.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

KVIEČIAME Į ŽODŽIO IR DAILĖS

VAKARONĖ

1982 m. gegužės 15 d., 7 val. vak.

DIEVO MOTINOS PARAPIJOS SALĖJE.

Programą atliks aktorė Elena Dauguvietytė-Kudabienė.

Vyr. skaučių Židinio tautodailės rankdarbių paroda.

Įėjimas auka. Vaisės svetainėje.

Rengia VYR. SKAUČIŲ ŽIDINYS

KVIEČIAME Į

MOTINOS DIENOS PIETUS.

Gintaro valgykla gegužės 9, sekmadienį, bus atidaryta nuo 12 val. iki 5 v. v. Motinos dienos pietūs su septyniais valgiais suaugusiems kainuos \$7.50, vaikams iki dvilikos metų \$3.50.

Stalai bus šventiškai papuošti.

Labai lauksime jūsų mamų ir senelių Gintare. Gražiai priimsime, skaniai pavalgydinsime.

Prašau užsisakyti stalus iš anksto skambindami telef. 531-2131.

GINTARAS

877 E. 185 St., Cleveland, Ohio

DIRVA

• **Dirvos novelės 1982 m. konkursui** gauta novelė "Advokatas Petraitis dan-guje", pasirašyta slapyvar-džiu "S. Būda".

Galutinas terminas rank-raščius konkursui atsiųsti š. m. birželio 15 d.

Premija 600 dol. Mecenat-simas Simas Kašielionis.

• **Susivienijimo Lietuvių Amerikoje** seimas įvyksta š. m. liepos 5 d. Dolphin Beach Resort, 4900 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Florida 33706.

Dar neišrinkusios delega-tų kuopos yra prašomos ne-atidėliojant delegatus iš-rinkti ir jų Mandatus pri-siųsti SLA Centrai 307 W. 30th St., New York, N. Y. 10001.

Delegatai, jeigu norite būti užtikrinti, kad viešbu-

tyje gausite kambarį ir dar su nuolaida, tuojau neatidė-liojant, užsisakykite ir už-pildykite viešbučio prisius-tasias rezervacijoms korte-les. Jeigu rezervacijų korte-lių neturite, galite ją iš-kipti iš "Tėvynės" rezerva-cijų skelbimo ir pasiųsti tie-siai viešbučiui.

Kambario kaina 40 dole-rių (\$40.00). Kambarį gali užimti ir du asmenys. Bus pigiau ir kainuos tik po 20 dolerių asmeniui.

• **LB Pietryčių apygardo-je**, kuriai priklauso Phila-delphijos, Baltimorės, Wa-shingtono ir P. New Jersey apylinkės, į LB tarybą kan-didatuoja: Juozas Gaila, Al-gimantas Gečys, Gabrielius Mironas, Rimantas Stirbys. Į PLB Seimą kandidatuoja: Feliksas Andrūnas, Teresė

Gečienė, Juozas Gaila, Li-nas Kojelis, Gabrielius Mi-ronas, Jonas Stelmokas.

Balsuojama Philadelphi-jos Lietuvių Namuose ir šv. Andriejaus parapijoje.

• **Lietuvos Diplomatinės Tarnybos istorijai** leisti au-kojo šie asmenys:

175 dol. P. B. Varkala, Anglija, 25 dol. Petras ir Žibutė Klimai, Prancūzija.

Aukoję 100 dol. ar dau-giau bus įrašyti į knygą kaip garbės mecenatai, 50 dol. ar daugiau, garbės rė-mėjai, 25 dol. ar daugiau garbės prenumeratoriai.

Aukas siųsti: Lithuanian Independence Fund, Inc. 87-80 96 St., Woodhaven, N. Y. 11421.

• **Rašytojas Vytautas Alantas** kuriam buvo pada-ryta širdies operaciją, grįžo namo ir sveiksta savo mie-los žmonos Irenos priežiū-roje.

Jo pagerbimas, kuris bu-vo numatytas 80 metų amž. sukakties proga šį pavasarį Chicagoje dėl silpnos svei-katos atidėtas rudeniiui, rugsėjo 26 d. Lietuvių Tau-tiniuose Namuose Chicago-je.

Linkime jubilijatui pilnai sustiprėti.

• **Chicago Lietuvių Ta-ryba** šaukia metinę darbo konferenciją š. m. gegužės mėn. 16 d. 2 val. p. p. Chi-cagoje, Lietuvių Tautiniuo-se Namuose, 6422 So. Ke-dzie Ave.

Lietuvių organizacijos ir visuomenė kviečiamos gau-siai joje dalyvauti.

• **Mečys Abromaitis**, tau-tinės srovės veikėjas, gyve-nas Toronte prieš Velykas turėjo širdies ataką ir buvo paguldytas ligoninėn. Pra-eita savaitę grįžo namo ir sveiksta žmonos Birutės ir dukros Angelės globoje.

Linkime mielam Mečiui sustiprėti ir grįžti į akty-vią visuomeninę veiklą.

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS RINKIMŲ DUOMENYS

1982 m. balandžio 16-17 dienomis Susivienijimo Lie-tuvių Amerikoje Centre, 307 West 30 St., New York, N. Y. rinkimų balsams skai-tyti komisija skaičiavo SLA Pildomosios Tarybos rinki-mų, įvykusių 1982 metų ko-vo mėnesį, balsus. Suskai-čiavus rasta, kad balsų ga-vo:

Į prezidentus Paul P. Dargis Pittsburgh, Pa. — 1,009.

Į viceprezidentus Alexan-der J. Chaplik, So. Boston, Mass. — 1,004.

Į sekretorius Genevieve Meiliūnas, New York, N. Y. — 1,008.

Į išdininkus Euphrosine Mikužis, Chicago, Ill — 983.

Į išdo globėjus: Christine Austin, Chicago, Ill. — 856; Josephine Miller, Chicago, Ill. — 689; Ona Jokūbaitie-

nė, Cleveland, Ohio — 385.

Į daktarus kvotėjus, Dr. Vytautas P. Dargis, West-chester, Ill. — 973.

Tuo būdu, balsų daugu-ba, į SLA Pildomąją Tary-bą yra išrinkti: Paul P. Dargis — prezidentu, Alex-ander J. Chaplik — vicepre-zidentu, Genevieve Meiliū-nas — sekretorė, Euphro-sine Mikužis — išdininkė, Christine Austin — išdo globėja, Josephine Miller — išdo globėja ir Vytautas P. Dargis, M. D. — daktaru kvotėju.

JAUNIMO DAILĖS PREMIJA

JAV LB Kultūros Tary-ba skelbia 1982-jų metų 500 dolerių dailės premiją jau-niesiems dailininkams nuo 18 iki 30 metų, gyvenan-tiems JAV. Darbų skaidres (nemažiau 5) atsiųsti Kul-tūros Tarybai: Nijolė Palu-binskienė, 2870 Meadow-brook Blvd., Cleveland Hts., Ohio 44118 iki 1982 m. gruodžio 1 d. Premiją skirs sudaryta vertinimo komisi-ja.

BROCKTON

LB RINKIMAI

LB Brocktono apylinkėje rinkiminę komisiją sudaro: J. Stašaitis, A. Baškauskie-nė ir A. Šeduikis. Rinkimus į JAV X-tą Tarybą ir į PLB VI-ji bendruomenės seimą Brocktono apylinkėje numa-toma praveisti sekančia tvarka: gegužės 9, sekma-dienį, šv. Kazimiero lietu-vių parapijos salėje tuoj pat po 10 val. lietuviškųjų pamaldų. Balsuoti bus gali-ma iki 11:30 val. Nuo 1:00 iki 3:00 val. p. p. balsuoti bus galima Sandaros salėje, 30 Intervale St., Brocktone.

Jei, dėl kurių nors prie-žasčių, asmeniškai negalė-tų pabalsuoti, prašom kreip-tis į komisijos narius: J. Stašaitis — 136 Sawtelle Ave., tel. 586-3878 bent ku-riuo laiku, o vakarais į A. Baškauskienę, tel. 583-4076 ar pas A. Šeduikį telefonu 588-0397.

Korespondenciniu keliu bus galima balsuoti iki ge-gužės 17 d. Vėlesne data gauti laiškai nebus užskai-tomi.

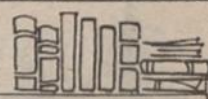
Visi tie lietuviai, kurie bus dar nebalsavę ar paštu negavę balsavimo vokų, kviečiami gegužės 16 d., sekmadienį, asmeniškai at-vykti balsuoti. Balsavimo tvarka ir laikas, toks pat, kaip ir gegužės 9 d.

J. Stašaitis

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenume-ratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukoję:

J. Puskunigis, Cleveland 8.00
M. Gureckas, Waterbury 25.00
O. Krivonienė, Baltimore 3.00
E. Vilkas, Valencia 3.00
A. Sederavičienė, Omaha 3.00
A. Penkauskas, Willowick 3.00
A. Radzevičius, Detroit .. 3.00

NAUJOS KNYGOS

SPALIS

RINKTINĖS NOVELĖS

• **Romualdas Spalis. RINTINĖS NOVELĖS.** 328 psl. Kaina 8 dol. Išleido Vil-ties leidykla, su mecenatų pagalba. Šios rinktinės išlei-dimui aukoję: Kanadoje — a. a. rašytojo Prano Basčio atminimui 500 dol.; JAV — Korp! Neo-Lithuania Los Angeles padalinio filisteriai po 100 dol. V. Aleksandrū-nas, Ed. Balceris, V. Buro-kas, E. Jarašūnas, A. Kir-šonis, A. Mažeika, R. Mulo-kas, A. Pečiulis, St. Petra-vičius ir J. Rukšūnienė.

Rinkinyje atspausdinta 10 novelių.

Knyga gaunama Dirvoje ir pas platintojus.

J. Rimkūnas, New Buffalo 10.00
A. Bartuškiene,
Willoughby 10.00
Dr. A. Grushnys, Wichita 13.00
A. Reventas, Gulfport .. 3.00
A. Ubavičius, London .. 3.00
E. Račkauskienė,
Eastlake 10.00
V. Aukštuolis, Munter .. 8.00
V. Graužinis, Chicago .. 5.00
Dr. J. Šonta, Akron 8.00
J. Kregždė, Cincinnati .. 3.00
M. Petraitis, Homosassa .. 4.00
P. Dirda, Chicago 13.00
V. Januškis, Cleveland .. 5.00
Lietuvių Moterų Federacijos
Bostono skyrius 25.00
C. Dedulionis, Cleveland 3.00
L. Barmus, Chicago 5.00
S. Kuzmickis, Chicago .. 3.00
K. Kuzmickis, San Dimas 3.00
D. Miškinytė, Cincinnati 10.00
A. Jančys, Gulfport 8.00
M. Karaitis, St. Petersburg 8.00
F. Valentukevičius,
Nashua 1.00
Br. Tampuskienė,
Highland 3.00
E. Čigas, Lakewood 10.00
Dr. D. Degėsys,
Cleveland 100.00
V. Šniolis, St. Petersburg 2.00
E. Sinkys, Santa Monica 13.00
A. Žemaitis, Leonia 10.00
P. Kapinskas, Providence 10.00
V. Kazlauskas,
Los Angeles 3.00
K. Pralėika, Little Falls 3.00
A. A. Dr. J. Pavilionio
atminčiai 8.00
S. Griaužinis, Cleveland 3.00
Dr. J. Abraitis, Cleveland 1.00
St. Jurkūnas, Chicago .. 10.00
Pr. Bičkienė, Evanston .. 10.00
Visiems aukotojams nuo-širdžiai dėkojame.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

A. A.

EMILIJAI STATKIENEI (STRAGYTEI)

Iškeliavus amžinybėn, gilaus skausmo pri-slėgtiems seseriai ELZBIETA JODINSKIE-NEI, Detroite, Mi.; vyrui KAZIMIERUI, dukroms VITAI ir GRĄŽINAI, Santa Moni-coj, Cal.; sūnui RIMANTUI, Australijoje ir jų šeimoms bei kitiems artimiesiems reiškia-me giliausią užuojautą

Varekojai,
Chicago, Ill.

DR. VYTAUTUI DAMIJONAIČIUI

mirus, jo žmonai ELENAI, dukrai dr. EG-LEI, sūnui dr. JULIUI, seseriai dr. GIEDREI ŠIRMENIENEI, broliui inž. KĘSTUČIUI ir jų šeimom reiškiamo gilią užuojautą

Degėsių šeima

A. + A.

VITALIUI KUMPIKEVIČIUI

Lietuvoje mirus, seserims STASEI JAKU-BONIENEI ir BRONEI KALVAITIENEI su vyru ANTANU, nuoširdžią užuojautą reišk-kiame

Ona ir Antanas Juodvalkiai